

RANDKRANT

Maandblad over de Vlaamse Rand · juni 2021 · jaar 25 · #05

FR · DE · EN

traductions
Übersetzungen
translations

Peter Schoenaerts

**'Taal helpt mensen
vorm te geven aan
de realiteit'**

Midden de storm corona

**'Gezond verstand
werkt niet'**

Luc Deconinck

**'Beschouw
Vlaamse Rand als
centrumregio'**

Belpop-wandelingen
in de Noordrand

**'Het Beverly Hills
van de Belgische
popmuziek'**

Verkeersveiligheid
in de Rand

**Nood
aan een
mentale
omslag**

Sophie Verjans (31) uit Wemmel werd vorige maand door Matthias Moyaert aangeduid om **deketing** voort te zetten. Verjans is keramiste.

Creatief met twee handen

Dit was vroeger het kantoor van de politiecommissaris van Grimbergen, vandaag is het mijn atelier', vertelt Verjans vanop de tweede verdieping van het vroegere politiekantoor aan het Kerkplein. 'Ik ben hier in november 2019 ingetrokken. In Wemmel, waar ik met mijn gezin woon, is het niet makkelijk om een geschikte ruimte te vinden voor een keramiekatelier. Je hebt onder andere een drie-fasen krachtstroom nodig om een keramiekoven aan te sluiten. Het gebouw in het historische centrum van Grimbergen dateert uit het begin van de 18e eeuw en heeft een rijke geschiedenis. Sinds 1997 is het een beschermd monument. De politie was er tot 2011 gehuisvest. Nadien werd het gebouw gerenoveerd. Ik was meteen verkocht toen ik de zolderruimte zag: zo veel natuurlijke lichtinval, heel belangrijk en heel aangenaam in een atelier.'

Van de reclame naar de keramiek

Verjans startte in 2013 met keramiek. 'Na de geboorte van ons eerste kind zocht ik een hobby. Die liep uit de hand. Onze garage werd al gauw te klein. Sinds de zomer van 2018 is mijn passie mijn beroep geworden. Ik verdien nu mijn brood als keramiste. Ik werk graag met blauwe pigmenten in de klei omdat ik de zee inspirerend vind. Ik werk ook veel met Belgische klei: die geeft een mooi effect bij het afbakken. Keramiste is helemaal iets anders dan mijn vroegere job in de reclamesector. Ik maakte televisie- en radiospots.'

Brussel komt dichterbij

Horen we daar een licht Limburgs accent? 'Met mijn ouders woonde ik een tijd in Limburg maar ook in Franstalig België. Ik ben

in Aarlen geboren en mijn ouders misten de natuur en verhuisden naar de Ardennen. Mijn middelbare school maakte ik af in Marchen-Famenne. Zo heb ik sinds mijn vijftiende Frans geleerd. Dat was niet evident, van nul in het Frans les volgen, maar ik sloeg me erdoor. Daarna volgde ik communicatiemanagement aan de Erasmushogeschool in Brussel. Ik woonde in de Dansaertstraat met mijn lief. In 2015 zijn we met onze twee kinderen Charlie (7) en Joséphine (3) in Wemmel komen wonen; mijn man is van Wemmel afkomstig. We wonen hier heel graag. De kinderen gaan naar school in Meise en spelen hockey in Grimbergen. Wemmel is centraal gelegen, je bent snel overal. Wemmel is ook een diverse gemeente. Dat vind ik verrijkend. Je voelt dat Brussel groeit en dichterbij komt.'

Exclusieve collectie voor restaurants

Tijdens de lockdown ontdekte Verjans een aantal rustige plekjes. 'Beverbos is heel leuk om te wandelen. Ook het nieuwe speelbos wil ik met de kinderen ontdekken. Ik hoop dat we de coronamaatregelen stilaan achter ons kunnen laten, want nu kunnen er geen workshops doorgaan in mijn atelier. Ik ben dan gestart met online workshops en dat is echt een succes geworden. Deelnemers komen vanuit alle uithoeken van het land. Ze maken allerhande voorwerpen die ik in mijn atelier afbak. Ik werk ook voor restaurants. Voor hen maak ik exclusieve collecties. Ik heb zelfs een restaurant uit Italië als klant. Op termijn zou ik het atelier graag uitbreiden en iemand in dienst nemen om de productie voor de restaurants te kunnen opvolgen, want ik heb natuurlijk ook maar twee handen.'

TEKST Joris Herpol • FOTO Filip Claessens

20 Het nieuwe winkelen
Rechtstreeks kopen bij de boer

VERDELING RandKrant juni wordt bus-aan-bus verdeeld in Meise, Merchtem, Asse, Wemmel, Dilbeek, Sint-Pieters-Leeuw, Drogenbos, Linkebeek, Beersel en Sint-Genesius-Rode

14 Brüsseler Ring

De KW-lijn tussen Koningshooikt en Waver moest de inval van de Duitsers in de Tweede Wereldoorlog tegenhouden of toch tenminste vertragen. Dat is niet echt gelukt. In het landschap van vandaag kan je nog verschillende stille getuigen zien.

32 'Zeg nooit nooit'

'Het heeft niet lang geduurd of ook wij hadden de smaak van het Bourgondische leven te pakken. België lijkt op dat vlak wel Bulgarije.' Gabriella en Aleksandar Pavurdzhiev waren nooit van plan om naar hier te komen. En toch.

06 VANASSETOTZAVENTEM

10 FIGURANDT

13 MIJNGEDACHT

19 MIDDENIN

21 GOEDGEKRUID

24 28 INTERVIEW

32 GEMENGDEGEVOELEN

EN OOK

17 **De mens en zijn ding**
Hopcoördinator
Joris Vanderveken

22 **In de ban van de Ring**
Etappe 7 Ruisbroek
- Hoog-Itter

26 **Toekomstforum formuleert**
Meer uniformiteit en
meer middelen

09 Provincie klimaatneutraal tegen 2040?

Klimaatneutraal. Klinkt goed. De provincie Vlaams-Brabant wil tegen 2040 klimaatneutraal zijn. Tegen dan wil het de uitstoot van broeikasgasen op haar grondgebied drastisch verminderen. Dat blijkt een harde noot om te kraken.

Verkeersveiligheid in de Rand

Nood aan een mentale omslag

De Rand rond Brussel telt dertien gevaarlijke punten, locaties die het Agentschap Wegen en Verkeer als onveilig beoordeelt. Die moeten dringend verkeersveiliger worden gemaakt. Maar aangezien negen op de tien ongelukken te wijten zijn aan menselijk gedrag zal ook onze houding in het verkeer dringend moeten veranderen.

TEKST Wim Troch • FOTO Filip Claessens

EN Call for change in road user behaviour

If 247 people were to die in a plane crash, it would be breaking news for days on end. Last year, 247 people died and 22.341 were injured in road traffic accidents in Flanders. So many dead and injured seem to be acceptable as an inevitable side-effect of human mobility. With its 30 fatal road casualties and 2.456 personal injury accidents, the Flemish Brabant province fares better than the other Flemish provinces. While remaining high, the figures have been falling in recent years. 'The number of casualties has fallen in all traffic categories, except for cyclists,' says Stef Willems, spokesman for the independent Road Safety and Mobility Knowledge Centre. This is attributable to an inadequate infrastructure. Flemish Brabant has thirteen so-called 'black spots'. Even more difficult to tackle is human behaviour, which is at the source of the overwhelming majority of road accidents.

Woensdag 3 februari, 10 uur, Kraainem. Op het kruispunt van de Wezembeeklaan en de Koningin Astridlaan wordt een 22-jarige voetganger op het zebrapad aangereden door een bus.

Vrijdag 23 april, 17 uur, Zaventem. Ter hoogte van de aansluiting met de E40 vanuit Leuven wil een 55-jarige vrouw van rijstrook veranderen. Ze raakt een andere auto en wordt tegen een vrachtwagen gekatapulteerd.

Vrijdag 23 april, zelfde tijdstip, Groot-Bijgaarden. Een 27-jarige motorrijder uit Lede merkt een file op de E40 te laat op. Hij rijdt in op een auto en komt tegen de betonnen middenberm terecht.

Maandag 3 mei, 14.20 uur, Zaventem. Op de buitenring rijdt een 37-jarige Nederlandse vrachtwagenchauffeur in op zijn voorligger, die aanschuift in een file.

Vier korte berichten in de krant, die geruisloos verdwijnen tussen de plooiën van de dag. Vier overlijdens, schijnbaar een onvermijdelijke bijwerking van onze mobiliteit. Op de Vlaamse wegen kwamen vorig jaar 247 mensen om het leven en vielen er 22.341 gewonden. In Vlaams-Brabant waren er 30 dodelijke verkeersslachtoffers en 2.456 letselgevallen.

Voorbeeldige leerling

Wie de cijfers ruimer bekijkt, op Vlaams niveau en over langere tijd, komt tot twee bijzondere vaststellingen. Eén: Vlaams-Brabant is met 30 verkeersdoden in 2020 eigenlijk nog een relatief voorbeeldige leerling. In Oost-Vlaanderen vielen er vorig jaar 67 verkeersdoden, in Antwerpen 61, in West-Vlaanderen 51 en in Limburg 38. Het aantal letselgevallen en verkeersslachtoffers per 100.000 inwoners is in de provincie Vlaams-Brabant het laagst van alle provincies. De drukke wegen en autosnelwegen zorgen ervoor dat de gemiddelde snelheid er lager ligt, waardoor minder ongevallen met letsels plaatsvinden.

Tweede vaststelling: het aantal dodelijke ongelukken is de jongste vijftien jaar aanzienlijk gedaald. In Vlaanderen waren er dat in 2005 nog 588, vorig jaar 247. Kanttekening: in 2018 en in 2019 lag het aantal dodelijke verkeersslachtoffers telkens een beetje hoger dan het jaar voordien. 'We zien bij alle groepen in het verkeer een daling in het aantal slachtoffers, behalve bij de fietsers', zegt Stef Willems, woordvoerder van Vias, het onafhankelijke kenniscentrum voor verkeersveiligheid en mobiliteit. 'De verklaring is dubbel. Enerzijds kun je auto's veiliger maken met allerlei

elektronische hulpsystemen en een aangepaste carrosserie, maar een fiets blijft een fiets. Anderzijds wordt er meer gefietst, en ook meer door oudere mensen. Wanneer iemand van 75 valt, is de impact vaak groter dan wanneer iemand van 25 dezelfde val maakt. De populariteit van de elektrische fiets betekent ook dat de snelheid waarmee fietsers vallen hoger ligt.'

Menselijk gedrag

Globaal evolueren de cijfers in de goede richting, maar er blijft veel werk aan de winkel. Tijdens de aangekondigde flitsmarathon eind april reed 10% van de gecontroleerde voertuigen in de politiezone Vilvoorde-Machelen te snel. In politiezone Zennevallei was dat zelfs 19%. En dat terwijl het overgrote deel van de ongevallen te wijten is aan ons eigen gedrag in het verkeer. 'Negen op de tien ongevallen zijn te wijten aan menselijk gedrag', zegt Stef Willems. 'Overdreven of onaangepaste snelheid en alcohol- en druggebruik achter het stuur zijn belangrijke oorzaken van verkeersongevallen, maar niet de enige. Steeds vaker zien we dat ongelukken veroorzaakt worden door afleiding, en dan vooral door de smartphone. Mensen willen toch bellen of een Facebook-bericht lezen. Minder dan 10% van de ongevallen gebeurt door een technisch mankement aan de auto of door slechte infrastructuur.'

13 gevaarlijke punten

Ook al zijn het de weggebruikers zelf die meestal aan de basis van een ongeval liggen, dat wil niet zeggen dat de wegen en kruispunten niet zo veilig mogelijk moeten zijn. Omdat je nu eenmaal niet alle plekken tegelijk kunt aanpakken, werkt het Agentschap Wegen en Verkeer met een zwarte lijst. 'Sinds 2018 werkt de Vlaamse overheid met een dynamische lijst van gevaarlijke punten langs gewestwegen', legt Anton De Coster, woordvoerder van het Agentschap Wegen en Verkeer Vlaams-Brabant, uit. 'Op die manier kunnen de gevaarlijke punten in het verkeer sneller worden aangepakt. De lijst wordt elk jaar geüpdatet op basis van de meest recente ongevalcijfers.'

Onze regio telt momenteel dertien gevaarlijke punten. Vijf daarvan liggen op de Ring (twee in Wemmel, één in Zaventem, één in Hoeilaart en één in Kraainem), in Dilbeek en Machelen is de plaats waar de uitrit van de Ring op respectievelijk de Ninoofsesteenweg en de Beaulieuwaan uitkomt zwarte punten. Daarnaast staan onder meer ook de Haachtsesteenweg in Machelen, de

Mechelsesteenweg in Sterrebeek en de Leuvensesteenweg in Zaventem op de lijst.

'Gevaarlijke punten zijn locaties die objectief onveilig zijn en waar de afgelopen jaren meerdere ernstige verkeersongevallen zijn gebeurd', zegt De Coster. 'Het soort maatregelen die we nemen om kruispunten te beveiligen, is zeer divers. Het hangt af van de lokale situatie. De kruispunten met verkeerslichten willen we *conflictvrij* maken. Dat houdt in dat verschillende rijrichtingen en verplaatsingsmiddelen apart groen krijgen, zodat ze minder of helemaal niet meer met elkaar in conflict komen. Op andere kruispunten gaat

'Het is een samenspel van kennis en sensibiliseren, de pakkans verhogen en correct bestraffen.'

het erom alle weggebruikers beter zichtbaar te maken, bijvoorbeeld door kruispunten – althans het deel van het kruispunt bestemd voor het autoverkeer – compacter te maken, of door veilige oversteekplaatsen aan te leggen voor actieve weggebruikers.'

Op lokaal niveau

Verkeersveiligheid blijft een werkpunt. Dat beseft ook Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken Lydia Peeters (Open VLD). 'Vanuit Vlaanderen werken we daarvoor samen met de lokale besturen, want verkeersveiligheid is een absolute prioriteit die aangepakt moet worden op alle bestuursniveaus', zegt de minister. 'Het aantal verkeersdoden moet jaarlijks dalen. Daarbij hebben we extra aandacht voor de kwetsbare weggebruiker. Er worden heel wat middelen uitgetrokken om de verkeersveiligheid te verhogen: via subsidies voor veiligere schoolomgevingen en schoolroutes, extra investeringen in fietsinfrastructuur, het oplossen van gevaarlijke punten, door steden en gemeenten de mogelijkheid te geven om via GAS-boetes lichte snelheids-overtredingen te handhaven, het verhogen van het aantal trajectcontroles,...'

'Er is vooruitgang geboekt, bevestigt Willems van Vias. 'Zeker de schoolomgevingen zijn de laatste jaren veel veiliger geworden, en ook qua handhaving zijn de laatste jaren stappen vooruit gezet. Wat in ons land ontbreekt, is een veiligheidscultuur. Bijna iedereen is het erover eens dat drinken en rijden niet samengaan, maar toch

geeft ongeveer een kwart van de bestuurders aan al achter het stuur te zijn gekropen met te veel of bijna te veel glazen op. Op café hoor je te vaak *Pas op, de politie staat daar en daar te controleren in plaats van Je hebt te veel gedronken, neem een taxi om naar huis te gaan*. Die mentale omslag moeten we nog maken.'

Recidive

Gedragsverandering is evenwel niet makkelijk. 'Om de mentale shift te maken moet op meerdere terreinen ingezet worden', zegt Willems. 'Het is een samenspel van kennis en sensibiliseringsacties, plus het verhogen van de pakkans, én een correcte bestraffing.'

Wat dat laatste betreft, organiseert Vias cursussen voor verkeersovertreders, onder meer voor wie met een opgedreven brommer door de politie werd gevat, voor wie dronken achter het stuur zat of voor plegers van een vluchtmisdrif. 'Uit onderzoek blijkt dat de vormingen voor verkeersovertreders hun effect niet missen. Zeker bij een eerste veroordeling. Bij die mensen zien we dat de kans op recidive veel kleiner is dan bij mensen die een geldboete en rijverbod hebben gekregen. Werken aan verkeersveiligheid is een voortdurend proces. Sensibilisering en vorming blijven heel belangrijk. De rijopleiding werd een aantal jaren geleden hervormd, met onder meer een terugkommoment. Dat is veelbelovend, maar het is nog te vroeg om daar echt al de effecten van te zien.'

Actuele lijst van gevaarlijke punten in de regio

- Machelen** • Beaulieustraat, R0 uitrit, Woluwelaan
• Haachtsesteenweg, Woluwelaan
- Zaventem** • Mechelsesteenweg, Nieuwstraat, Walenhof (Sterrebeek)
• A3-E40 richting Brussel
• Hoge Wei, Leuvensesteenweg (Nossegem)
• R0 buitenring
- Kraainem** • R0 binnenring
- Hoeilaart** • Groenendaalsesteenweg, Leopold II-laan, Terhulpssteenweg
- Sint-Pieters-Leeuw** • Bergensesteenweg parking shopping Pajot
- Dilbeek** • Ninoofsesteenweg, R0 oprit 13, Rozenlaan
- Meise** • A12, Kerkhofstraat, Londerzeelsesteenweg (Westrode)
- Wemmel** • R0 buitenring

Grazers in natuurgebied

VILVOORDE/ZEMST Voortaan helpen Konikpaarden en Schotse Hooglanders bij het natuurbeheer van Dorent, een natuurgebied op de grens tussen Vilvoorde en Zemst. 'Met de komst van de paarden en runderen zijn we op zoek gegaan naar het beste beheer voor dit gebied', vertelt Wouter Huygens, boswachter van Natuur en Bos. 'Enkele weilanden zullen het jaar rond worden begraasd, anderen pas nadat er wordt gemaaid. We kiezen voor een combinatie van paarden en runderen omdat

zij voor een soort patchwork zorgen. Paarden bijten het gras heel kort af, terwijl runderen het aftrekken en zo nog wat hogere graspolen laten staan. De mozaïek die je zo krijgt, is een stimulans voor de biodiversiteit.' Het natuurgebied kreeg ook een nieuwe hondenlosloopzone vlakbij de nieuw aangelegde parking. 'Op die afgesloten plek kunnen honden, onder het waakzame oog van hun baasje, veilig rondlopen en ravotten. Buiten de hondenzone moeten ze aan de leiband.' • TD

Anoroc

SINT-GENESIUS-RODE Op woensdag 23 juni gaat op de binnenkoer van gemeenschapscentrum de Boesdaalhoeve in Sint-Genesius-Rode Anoroc in première. Dat is een nieuwe voorstelling van Theater A tot Z op maat van cursisten Nederlands, die de steun krijgt van vzw 'de Rand' en de Taalunie. 'Anoroc, of omgekeerd corona, is een muzikale poëzievoorstelling', vertelt regisseur Rudy Goes. 'Drie acteurs brengen gedichten, het blaasensemble BREATHE zorgt voor de muziek. Voor het poëzieuik gingen we op zoek naar gedichten in eenvoudig Nederlands, die passen bij wat er ons het voorbije jaar overkwam. Zo komen er gedichten aan bod over eenzaamheid, verveling en hoop, maar er zit ook veel humor in Anoroc. Het is een voorstelling die je even alle zorgen doet vergeten en je heerlijk laat wegdromen.' • TD

i Anoroc gaat in première op 23 juni in GC de Boesdaalhoeve (Sint-Genesius-Rode). Info en tickets via www.deboesdaalhoeve.be. Nadien trekt de voorstelling op tournee. Speeldata vind je op www.theateraz.be.

Tofste zondag duurt een week

VLAAMSE RAND Vanaf 28 augustus kan je opnieuw *gordelen* in en rond de Vlaamse Rand. Vanaf die zaterdag kan je vanuit focusgemeente Sint-Pieters-Leeuw, het provinciedomein van Huizingen en de gemeenschapscentra van vzw 'de Rand' een week wandelen en fietsen langs bewegwijzerde routes. 'We kiezen voor een concept waarbij je een hele week een aantal fiets- en wandelparcours kan doen', zegt Annelore Cleuren van medeorganisator Flanders Classics. 'Omwille van corona pakten we het vorig jaar op die manier aan en dat bleek een voltreffer. Het is de perfecte manier om zo veel mogelijk mensen actief mee te laten doen.' Op zondag 5 september volgt de apotheose met de traditionele Gordelzondag. De gemeenschapscentra van vzw 'de Rand' in Jezus-Eik, Wemmel, Wezembeek-Oppem, Drogenbos en Sint-Genesius-Rode fungeren dit jaar als stopplaats. 'Het wordt meer dan de moeite waard om in onze centra je fiets even aan de kant te zetten of je wandelbenen een pauze te gunnen', vertelt Jo Van Vaerenbergh, algemeen directeur van medeorganisator vzw 'de Rand'. 'We voorzien straatanimatie aan de centra en je kunt een hapje en drankje nuttigen op onze Gordelterrassen. Onze centra fungeren ook als rust- en bevoorradingspunt voor de fietsers van de 100 km.' • TD

i www.degordel.be

Waterbus vaart weer uit

VILVOORDE/BRUSSEL De Waterbus vaart tot 31 oktober weer uit tussen Vilvoorde en Brussel. De boot pendelt tussen 9 en 18 uur vier keer over en weer. Van 1 juli tot 15 augustus vaart de Waterbus ook in het weekend. De Waterbus is er voor toeristen en recreanten, maar mikt ook op pendelaars. Daarom krijgt het project de steun van de provincie Vlaams-Brabant. 'In 2019 kon de Waterbus rekenen op 45.000 passagiers', vertelt Tom Dehaene (CD&V) gedeputeerde van Mobiliteit. 'We zijn ervan overtuigd dat de pendelboot nog aan populariteit zal winnen eens de grote werken aan de Ring beginnen. De Waterbus is namelijk een zeer goed alternatief: filevrij en klokvast.' Vertrekken of aankomen met de Waterbus doe je aan de Steenkaai in Vilvoorde en Sainctelette in Brussel. Onderweg zijn er verschillende haltes. Je fiets kan gewoon mee op de boot. De uurregeling en tarieven vind je op www.waterbus.eu. De gegidste toeristische kanaaltochten door de Groene Gordel gaan van start op 9 juni. • TD

www.kanaaltochtenbrabant.be

Beestenbende ontsnapt

HALLE Wie de stad Halle eens op een andere manier wil beleven met kinderen kan dat tot het einde van de zomervakantie aan de hand van de speurtocht *Beestenbende ontsnapt*. Bij de stadszoektocht hoort een boekje met twaalf korte verhaaltjes van Tine Mortier en Karla Stoefs, kinder- en jeugdacteur uit Wezembeek-Oppem. De knappe illustraties zijn van Davien Dierickx. 'Het boekje vertelt het verhaal van de dieren die uit een reizende dierentuin zijn ontsnapt', vertelt Loes De Dobbeleer van het streekmuseum den AST. 'Ze beleven allerlei avonturen en verstoppen zich in huizen, straten en monumenten. Aan de hand van tips en opdrachten kunnen kinderen op zoek gaan naar die beestige bende.' De interactieve stadszoektocht is 2,5 km en op maat van kinderen vanaf 4 jaar. De belevingsbox *Beestenbende ontsnapt* met daarin een plattegrond, het verhalenboekje, een gadget en de opdrachten kost 3 euro. Je vindt hem in het streekmuseum den AST en het toerismekantoor van Halle. • TD

www.visithalle.be

In **Vilvoorde** is de eerste steen gelegd van de stedelijke basisschool 't Groentje. Eind 2022 kunnen 450 leerlingen hun intrek nemen in de nieuwe gebouwen. • Aan de Franklin Rooseveltlaan in **Vilvoorde** zijn grote vernieuwingswerken gestart om er een multifunctioneel plein van te maken. • Het AZ Jan Portaels in **Vilvoorde** is rookvrij. Er mag niet meer gerookt worden aan de ingang of op zichtbare plaatsen. • Rijkschool Traffix, met vestigingen in **Merchtem**, **Asse** en **Meise** en Rijkschool Donkmeer uit Oost-Vlaanderen zijn samen gegaan. • Actiegroep Tegengas/Dégaze protesteert tegen de mogelijke bouw van een nieuwe fossiele gascentrale op de Asiat-site in **Vilvoorde**. • Natuurpunt **Meise** wil dat het plan voor de aanleg van een bedrijventoneel in Westrode definitief wordt begraven. • Op de Windberg (N290) in **Wemmel** worden tot eind oktober nieuwe fietspaden en een nieuw wegdek aangelegd. Het verkeer van **Wemmel** richting **Merchtem** kan doorrijden, omgekeerd is er een omleiding via **Meise** en **Wolvertem**. • Het GO! Atheneum in **Zaventem** wordt grondig vernieuwd. De capaciteit verhoogt met 220 leerlingen tot meer dan 800 leerlingen. • Het Vijverfestival in **Dilbeek** wordt uitgesteld tot het derde weekend van september. • Intercommunale Haviland verhuist in 2024 naar de PIVO-site in **Relegem**. • In de toren van de Basiliek van **Grimbergen** zijn vier eitjes van een koppel slechtvalken uitgekomen. • De Landelijke Gilde van **Grimbergen** verdeelde in de wijk Verbrande Brug 1.100 zonnebloemzaden om zo de zon te laten schij-

Vacature

Vzw 'de Rand' zoekt een verantwoordelijke voor GC de Bosuil (Jezus-Eik)

www.derand.be/nl/vacatures

Gezinsdag FeliXart

DROGENBOS Op zondag 20 juni organiseert het FeliXart Museum in Drogenbos een gezinsdag. Naast een bezoek aan het museum met het werk van Felix De Boeck, een van de grondleggers van de abstracte schilderkunst in ons land, staan nog een heel aantal andere activiteiten op het programma. 'Er zijn gezinsrondleidingen in de pas gerestaureerde hoeve van schilder-boer Felix De Boeck naast het museum. Daar krijg je een inkijk in het leven van De Boeck en kan je zijn atelier bezoeken', zegt Gudrun De Wilde van FeliXart.

'In de namiddag zijn er creatieve workshops en steken we de traditionele bakoven aan en bakken we taartjes en broodjes. En met wat geluk kunnen we kersen plukken in de boomgaard.' Wie naar Drogenbos trekt, kan een bezoek aan de FeliXart-site combineren met een wandeling door het natuurgebied Het Moeras. -TD

i Inschrijven voor de gezinsdag op 20 juni is verplicht en kan via info@felixart.org of 02 377 57 22.

nen. • Aan de Alsebergsesteenweg in **Dworp** starten nog voor de zomer werken om de steenweg veiliger te maken. • Op 24, 25 en 26 september passeert het Wereldkampioenschap Wielrennen in **Overijse**. • In **Machelen** hangen op acht verschillende plaatsen vreemde groene zakken, zogenaamde *treegators*, rond de bomen. De zakken zorgen ervoor dat de bomen op een trage manier water krijgen en zo beter bestand zijn tegen droogte. • Mensen van buitenlandse origine die zich in Halle, **Sint-Pieters-Leeuw** en **Beersel** vestigen en er een inburgerings-traject volgen, moeten naast lessen Nederlands en een cursus maatschappelijke oriëntatie nu ook veertig uur vrijwilligerswerk doen. • Natuur en Bos en de gemeente **Sint-Pieters-Leeuw** ruimen het slib van de kanaalvijver en de kasteelvijver in het Colomapark. Zo kan de waterkwaliteit van deze historische vijvers sterk verbeteren. • In Halle-Vilvoorde zijn volgens Unizo Vlaams-Brabant voor de regio **Zaventem-Vilvoorde** 46 dossiers ingediend voor extra economische steun aan bedrijven die in deze moeilijke coronaperiode investeren. In totaal werd 1,4 miljoen euro steun uitgekeerd voor 304 nieuwe arbeidsplaatsen. • De kringwinkel aan de Bergensesteenweg in **Sint-Pieters-Leeuw** barst uit zijn voegen. Daarom bouwt de ViTees-groep even verderop een nieuwe kringwinkel van meer dan 1.000 m², goed voor meer dan een verdubbeling van het aantal arbeidsplaatsen. • Het parket van Halle-Vilvoorde waarschuwt om niet metervalste coronadocumenten te reizen. De controles worden opgevoerd. De boete bedraagt 750 euro. Als je niet betaalt, volgt een dagvaarding met een mogelijke sanctie van 2.000 euro boete en 5 jaar gevangenisstraf. Op de luchthaven van **Zaventem** werden eind april in een week liefst 58 valse attesten van een negatieve covid-test onderschept. -JH

Zomer vol activiteiten

MEISE De Plantentuin in Meise heeft een stevig zomeraanbod uitgewerkt voor jong en oud. 'Voor jonge kinderen is er in de zomermaanden de speurtocht met Koning Amaryllo, voor jongeren vanaf 13 jaar hebben we een GPS-zoektocht. En er is natuurlijk ons populaire Verwonder-Je-Voeten-Pad waarmee je je blote voeten allerlei sensaties laat beleven', vertelt Manon Van Hoye van de Plantentuin. 'Elke dag in juli en augustus kan je ook gratis een van onze ontdek en doe-kistjes ontlend en op ontdekking gaan in de Plantentuin.' Vanaf 1 juli loopt de expo Straffe Koffie, een tentoonstelling over het verhaal achter ons dagelijkse kopje koffie. 'Verder kan je regelmatig ook live artiesten aan het werk zien en een bezoek brengen aan de natuurhappening Natuur in Miniatuur met prachtige illustraties van Marijke Meersman. Er staan ook een aantal sessies Japanse bosbaden op het programma.' -TD

i Alle activiteiten zijn inbegrepen in het toegangsticket van de Plantentuin Meise, dat je moet reserveren via www.plantentuinmeise.be.

QR-PZ

ZENNEVALLEI/PAJOTTENLAND Wie tegenwoordig op wandel gaat door de Zennevallei en het Pajottenland komt her en der QR-codes tegen die linken naar artikels over erfgoed en landschap op Wikipedia. 'Met ons project QR-PZ willen we erfgoed en natuur bekend maken met respect voor de omgeving', legt Hilke Arijs van Cultuurregio Pajottenland-Zennevallei uit. 'Het gaat om heel kleine bordjes die je ook als sticker kan drukken en op bestaande borden kleven. Zo ontstaat er geen wildgroei aan borden. Het project maakt als een van de eerste in Vlaanderen gebruik van de QR-technologie. Dat houdt in dat het artikel dat je laadt, meteen in de juiste taal staat. Geen Babylonische spraakverwarring meer.' Je kan nu al codes scannen in Ternat, Roosdaal en Herne. 'Bedoeling is dat andere gemeenten in de Zennevallei en het Pajottenland binnenkort aansluiten.' -TD

Provincie klimaatneutraal tegen 2040?

Klimaatneutraal. Klinkt goed. De provincie Vlaams-Brabant koestert sinds een vijftal jaren de ambitie om tegen 2040 klimaatneutraal te worden. Tegen dan wil het de uitstoot van broeikasgassen op haar grondgebied met 80 tot 95% verminderen in vergelijking met 2011. Te ambitieus of niet ambitieus genoeg?

TEKST Luc Vanheerentals • FOTO Filip Claessens

Volgens het Vlaams Instituut voor Technologisch Onderzoek (VITO) werd er in Vlaams-Brabant vorig jaar 6,2 megaton CO₂ uitgestoten. Een vermindering met 83%. Zoals in het klimaatbeleidsplan van 2016 werd vooropgesteld, zou de uitstoot in 2040 worden beperkt tot 1,06 megaton CO₂. Vandaag zit de provincie niet op schema om dat te halen. De meest recente cijfers wijzen op een daling in 2018 met slechts 7%. Volgens gedeputeerde Bart Nevens (N-VA), bevoegd voor Milieu, daalt de CO₂-uitstoot echter sneller sinds 2015, wellicht een gevolg van het feit dat diverse lokale klimaatplannen in de periode 2015/16 werden afgerond. Het gaat dus wel vooruit, maar niet snel genoeg.

Om de doelstelling van klimaatneutraal te halen in 2040 moet de provincie zich focussen op mobiliteit en huishoudens.

Provincieraadslid Tie Roefs (Groen), ex-gedeputeerde bevoegd voor Milieu, vindt dat het huidige beleid tekort schiet. 'Waarom bijvoorbeeld geen klimaatbegroting opstellen die aangeeft welke financiële middelen nodig zijn om de klimaatdoelstellingen te realiseren? Of een voortrekkersrol

spelen op vlak van circulaire economie? Of klimaatvoorwaarden opleggen bij omgevingsvergunningen? Of in klimaat aangepaste projecten investeren, zoals de uitvoering van een Nationaal Park dat het Meerdaalwoud met het Zoniënwoud verbindt, in plaats van in dure wagens voor de gedeputeerden?'

Voor eigen deur

Om de doelstelling van klimaatneutraal te halen in 2040 moet de provincie zich vooral focussen op mobiliteit en huishoudens. Volgens het VITO waren zij in 2011, met een aandeel van respectievelijk 43,9 en 30,4%, de belangrijkste bronnen van broeikasgassen, op afstand gevolgd door handel en diensten (14,5%), industrie (6,7%) en landbouw en natuur (4,2%).

De provincie concentreert zich vooreerst op wat ze zelf kan doen en wat de lokale besturen kunnen doen om de CO₂-uitstoot in de eigen werking te verminderen. 'We geven het goede voorbeeld met initiatieven zoals zonnepanelen op onze gebouwen en de aankoop van elektrische wagens', zegt Nevens. Andere projecten zijn de in Pamel geplande biomassa-installatie met groenafval als brandstof en de medewerking aan het plan van Vlaams minister voor Omgeving en Energie Zuhal Demir (N-VA) om 1 miljoen bomen te planten in de Vlaamse Rand. Vlaams-Brabant ondersteunt en begeleidt lokale besturen bij het opstellen van een klimaatactieplan in het

kader van de burgemeestersconvenant. Hierin verbonden de gemeenten zich om tegen 2030 de uitstoot met minstens 40% te verminderen.

Wonen en verplaatsen

'Op vlak van woningrenovatie richten wij ons vooral op eigenaars van niet energiezuinige woningen zonder financiële reserve. In twintig gemeenten waaronder Sint-Pieters-Leeuw, Zaventem en Vilvoorde bieden wij deze 'noodkopers' renovatieleningen met uitgestelde betaling aan. Het gaat om bedragen tot 30.000 euro die men pas moet terugbetalen bij de verkoop van de woning. Sinds de start in 2017 zijn 162 renovatieprojecten gestart', zegt Nevens. Minder bemiddelde inwoners kunnen bij de provincie ook terecht voor een goedkope aanvullende renovatielening. Sinds 2019 werden er 316 toegekend. Meer duurzame verplaatsingen zijn ook een belangrijk aandachtspunt. Zo wil de provincie deze legislatuur werk maken van minstens 100 km fietsssnelwegen en andere fietsinfrastructuur. Het provinciebestuur subsidieert klimaatprojecten met gemiddeld 50.000 euro. De begeleiding inzake klimaattransitie van bedrijven op het Researchpark van Zellik was een van de projecten die recent geld kreeg.

 Voor een lange versie van het artikel: www.randkrant.be

‘Taal helpt mensen vorm te geven aan de realiteit’

De meeste mensen kennen hem als pastoor Tom Decoster uit *Echte verhalen: De Buurtpolitie* op VTM, maar dat is slechts het topje van de ijsberg. ‘Ik begrijp dat mensen mij associëren met een tv-feuilleton, maar tv-werk maakt slechts een uiterst klein deel uit van mijn activiteiten’, zegt Peter Schoenaerts (49). **TEKST** Anne Peeters • **FOTO** Filip Claessens

Acteur, theatermaker, taaldocent, uitgever, boekhandelaar: de rode draad is de liefde voor de taal?

‘Dat klopt. Als kleine jongen was ik al verzet op de Engelse taal. Ik wilde leraar Engels worden. Uiteindelijk ben ik terechtgekomen in het NT2-onderwijs, Nederlands voor anderstaligen. Mijn interesse voor taal en creativiteit is er altijd geweest. Het was dan ook heel logisch dat ik in Leuven Germaanse Talen ging studeren.’

Hoe ben je begonnen te acteren?

‘Al bij de Chiro deed ik sketches. Met het toneel bij studentenkring Germania kreeg ik de smaak pas echt te pakken. Dat was een heel fijne ervaring. Het spelen gebeurde natuurlijk op amateur-niveau, maar we stonden wel in een grote zaal met veel publiek. In mijn laatste jaar Germaanse was ik zes maanden op Erasmus in Oxford. Daar kreeg ik een brief van Annie Van Avermaet, directeur van het Instituut voor Levende Talen (ILT) in Leuven. Of ik auditie wilde komen doen? Ik kreeg de kans om te acteren in de taalvideo *Vanzelfsprekend*, die voor anderstalige studenten werd opgenomen. Nadien ben ik als docent Nederlands aan het ILT begonnen. Het was de bedoeling dat ik Fons Fraeters zou opvolgen, om Nederlands als tweede taal en uitspraaklessen te geven. Annie en Fons, dat waren iconen van de VRT! Ik hield van het lesgeven, maar de passie voor acteren laaide

FR ‘La langue permet aux gens de donner forme à la réalité’

Alors que la plupart le connaissent comme Tom Decoster, le curé dans *Echte verhalen: Buurtpolitie* sur VTM, ceci n’est que la partie visible de l’iceberg. ‘Je comprends qu’on m’associe à une série télévisée, mais ce rôle ne représente qu’une infime partie de mes activités’, raconte Peter Schoenaerts. Acteur, réalisateur de théâtre, professeur de langues, éditeur, libraire, le fil conducteur de toutes ses activités c’est son amour pour la langue. ‘Lorsque je crée une pièce de théâtre pour des spectateurs qui apprennent le néer-

landais, ma préoccupation première est que les gens la comprennent et l’apprécient. C’est ainsi que je veux leur donner goût à la culture, les encourager à revenir au théâtre. Pour y parvenir, beaucoup d’éléments entrent en jeu: la langue parlée doit être facile, la pièce ne peut pas choquer... Pour ceux qui connaissent la langue les pièces peuvent donner l’impression d’être trop enfantines ou trop peu artistiques, mais ce genre de théâtre aide véritablement à baisser le seuil et à ouvrir des portes.’

altijd weer op. Ik volgde cursussen in Amsterdam en Londen, en uiteindelijk volgde ik van 2005 tot 2008 een professionele acteeropleiding aan de American Academy of Dramatic Arts in New York. Ook toen gaf ik Nederlandse les, aan kinderen van expats en aan Amerikaanse volwassenen van de Nederlandse taal- en cultuurschool 't Klokhuis in de VS. De afdeling in New York heb ik mee opgericht. Stilaan werd het vreemde taal-onderwijs mijn specialisatie.'

Ligt in dat vreemde taalonderwijs de kiem van jouw theaterwerk voor anderstaligen?

'Ja. Die video van *Vanzelfsprekend* was het startpunt. Ik heb zeven jaar gewerkt bij het ILT en in die tijd is het idee ontstaan dat ik niet alleen maar culturele dingen moest doen voor mezelf, maar ook voor de anderstalige studenten die zo weinig aan cultuur deden, omdat ze de taal te moeilijk vonden. Ik ben niet enkel lesmethodes en publicaties maar ook theater voor anderstaligen gaan maken. Dat ligt me nog altijd heel na aan het hart.'

Sinds 2016 ben je dagelijks leider van Theater van A tot Z, een organisatie die theater maakt en workshops geeft voor maatschappelijk kwetsbare groepen, waaronder anderstaligen.

'Wanneer ik een voorstelling voor anderstaligen maak, is mijn eerste bekommernis dat de mensen het moeten begrijpen én leuk vinden. Ik wil hen verleiden om meer aan cultuur te doen, om terug te keren naar het theater. Om dat te bereiken moet je rekening houden met vele factoren: de taal moet eenvoudig zijn, het stuk mag niet choqueren,... Mensen die de anderstalige doelgroepen niet kennen, vinden zo'n voorstelling dikwijls te kinderlijk of niet artistiek genoeg. Maar dit soort theater werkt écht drempelverlagend. Het helpt anderstaligen om de stap te zetten naar andere vormen van cultuur. Die anderstalige doelgroepen zijn ook heel divers, gaande van ongeschoolde migranten of vluchtelingen tot hoogopgeleide expats. Al die mensen wil ik bereiken en enthousiast maken voor onze

taal en cultuur. Grote theatergezelschappen hebben vaak hun eigen publiek, spelen meestal 'voor eigen huis', in casu: hoger opgeleide blanke Vlamingen. Dat is vaak heel goed toneel, hè. Alleen: daarmee bereiken ze niet de mensen die wij bereiken. En die mogen toch ook professioneel en met veel passie bediend worden?'

Dat doe je ondertussen al twintig jaar?

'Jawel. Allemaal dankzij vzw 'de Rand'. (*lacht*) Mijn eerste stuk voor anderstaligen is in première gegaan in 2001. Ik had alles waarvan ik dacht dat het nuttig was voor de doelgroep in die productie gestopt: visualiteit, eenvoudige woordenschat,

'De anderstalige doelgroepen zijn heel divers, gaande van ongeschoolde migranten of vluchtelingen tot hoogopgeleide expats. Al die mensen wil ik bereiken en enthousiast maken voor onze taal en cultuur.'

humor... Het was een groot succes, maar nadien was mijn inspiratie op. En toen kreeg ik onverwacht de vraag vanuit vzw 'de Rand' om een tweede stuk te maken. Zo is de bal aan het rollen gegaan en die is nooit meer gestopt. Het is al die jaren niet altijd makkelijk geweest om financiële ondersteuning te vinden. Voor overheden is het heel verwarrend. Ze kunnen ons niet in één hokje stoppen. Wij doen artistieke dingen, maar zijn tegelijk ook bezig met onderwijs, welzijn en integratie. Tja, onder wiens bevoegdheid valt dat? Het toont meteen onze meerwaarde als theatergroep aan.'

Theater van A tot Z is verankerd in Antwerpen, maar heeft ook een afdeling in Vilvoorde, jouw woonplaats. Waarom?

'Na mijn tijd in New York ben ik in 2010 in Vilvoorde komen wonen. Ik maakte toen al tien

jaar theater met vzw Fast Forward. In 2016 is het Educatief Theater Antwerpen – in de jaren 70 ontstaan binnen het Fakkeltheater – met mij komen praten. Zij deden vooral schooltheater, maar zagen hoe succesvol het theater voor andersstaligen was en wilden samenwerken. Zo zijn we tot een nieuwe vzw gekomen waarin we alle activiteiten hebben ondergebracht: Theater van A tot Z. De hoofdzetel is in Antwerpen, maar ik wilde wel een afdeling in Vilvoorde. De Vlaamse Rand is heel belangrijk. Hier voel je de spanning tussen taal en inburgering ook sterker dan in grote steden als Antwerpen of Brussel.'

Boeken zou je kunnen omschrijven als geschreven tv of theater. Tijdens het lezen, spelen er zich scènes af in je hoofd. Speelde dat een rol in je recente overname van de Standaard Boekhandel in Vilvoorde?

'Mijn interesse in het boekenvak is een paar jaar geleden ontstaan. Met Kim Koelewijn heb ik in 2019 uitgeverij Boeklyn opgericht. We hebben elkaar in New York leren kennen; Kim woont er nog steeds. Toen we er samen les gaven, speelden we met het idee om goede en relevante taalboeken uit te geven. Dat doen we nu. Ik heb altijd veel geschreven en heb ook jarenlang deeltijds de eindredactie van Humo gedaan. Toen ik vorig jaar zag dat de Standaard Boekhandel in Vilvoorde over te nemen stond, leek dat een logische volgende stap. Met Anne Dockx, een vriendin die ook in Vilvoorde woont, ben ik eraan begonnen. Het is heel fijn samenwerken. Met de wereldwijde pandemie ligt de cultuursector zo goed als stil. Ook Theater van A tot Z. Ik zat al een aantal maanden thuis en moest mijn creativiteit kwijt. Boekhandels zijn niet voor niets essentiële winkels. Ook hier gaat het voor mij weer om die combinatie van taal en het sociale aspect. Taal helpt mensen vorm te geven aan de realiteit. Zonder taal val je uit de boot. Dat is wat mij zo'n voldoening geeft. Eigenlijk heb ik mijn actieterrain om taal en cultuur te promoten gewoon uitgebreid van het podium naar de winkel.'

Aan de poort van het Pajottenland

Voor de laatste aflevering in onze reeks over Trage Wegen trekken we naar de regio Asse-Ternat-Sint-Ulriks-Kapelle, ten noorden van de E40. Je kan het voorgestelde traject volgen of het avontuur opzoeken en zelf de weg vinden.

TEKST Herman Dierickx • FOTO Filip Claessens

Het voordeel van deze streek is dat er veel Trage Wegen liggen die een uitstapje waard zijn. Het geeft een mooi voorbeeld van de ruimtelijke ordening in de Rand, met veel mooie maar ook wat minder mooie plekjes. Voor de gelegenheid gaan we op verkenning met een ander wandelconcept in ons achterhoofd. In plaats van een duidelijke wandelroute te volgen, maken we van de gelegenheid gebruik om de streek te doorgronden.

De hoofdbrok bevindt zich deze keer in de vallei van de Nieuwe Molenbeek. Als je mee *uitwaaiert* naar het noordwesten tot aan de Edingensesteenweg heb je in ieder geval het groenste deel gehad. De voetweg Mazier is een interessante piste om door te dringen tot in het hart van het gebied. Via Zetsel en vele andere voetwegen kom je aan de grens tussen Asse en Dilbeek. Als je er zin in hebt, steek je in oostelijke richting door tot in het pittoreske Bekkerzeel.

Als je er dan nog niet genoeg van hebt, wandel je verder naar het noorden tot in Kobbegem, of maak je rechtsomkeer naar het uiterste westen richting Asbeek. Dat ligt dan wel al voorbij de Edingensesteenweg, maar het blijft een van de mooiste plekjes van Asse en ruime omgeving. Vandaar *zwaai* je mee naar het zuiden richting Essene, en vooraleer je daar aankomt, ben je weer heel wat mooi natuurschoon tegengekomen.

Dubbel beeld

Welk pad of weg je aan de poort van het Pajottenland ook volgt, je komt mooie landschappen tegen. Maar realiseer je ook dat het geen eenduidig plaatje vol rozengeur en maneschijn is. De jongste jaren valt er bijvoorbeeld heel wat verbetering te noteren op het vlak van waterkwaliteit in de meeste waterlopen, maar toch laat die kwaliteit nog te wensen over. De bosjes en kleinschalige landschappen zijn de voorbije decennia zwaar toegetakeld, maar er blijven nog prachtige groene aders en landelijke zones over. Het beeld is dubbel.

Maakbare natuur

Als je door Asbeek wandelt, zie je tot wat de mens in staat is mits er goede plannen zijn om de groene infrastructuur te verstevigen. Vooral onder impuls van het Regionaal Landschap Brabantse Kouters en verschillende privé-eigenaars is daar de jongste vijftien jaar toch heel wat gerealiseerd. Critici die vinden dat maakbare natuur een utopie is, krijgen hier ongelijk, want de fauna en flora tieren er dat het een lieve lust is. Dat het dan niet om *the real wild thing* gaat, spreekt voor zich. Die heb je in Vlaanderen, en zeker in de Rand, sowieso niet meer. De kans dat die ooit terugkomt, is onbestaande. Dat moeten we – vrees ik – aanvaarden.

Joris Hintjens begon zijn carrière als freelance journalist. 15 jaar lang maakte hij reportages voor zowat alle tijdschriften, kranten en tv-stations die Vlaanderen rijk is. Voor RandKrant schrijft hij afwisselend met Dirk Volckaerts, Fatima Ualgasi en Tom Serkeyn de column *mijngedacht*.

Als je de zaak zo bekijkt, dan biedt dit landschap op veel plaatsen nog een waardig alternatief. Bij mijn verkenning viel het mij weer op hoeveel wandelaars deze streek weten te smaken. Zo ontmoette ik een koppel met twee kinderen die tijdens deze barre coronatijden in deze regio al meer dan 100 km had gewandeld. 'En nog krijgen we er niet genoeg van', stelden ze vast. En, kunnen de kinderen van 12 en 14 daarmee om? 'Jazeker. We kunnen hier zoveel paden bewandelen, in weer en wind, zodat het telkens wat avontuur is om hier naartoe te komen', antwoordden ze enthousiast. 'We zijn hier zelfs al een paar keer met de mountainbike gepasseerd, en ook dat viel reuze mee. Op ons eentje zouden we dit niet doen, maar onze ouders doen niets liever dan de buitenlucht opzoeken. Het Pajottenland raak je nooit beu.'

Op den willen boef

Deze regio is super geschikt om eens onvoorbereid je buikgevoel te volgen en te zien waar de dag je brengt. Met of zonder kaart maakt dan even niet uit, al moet het bij mij toch altijd met. Ik wil liefst zien hoe de omgeving er uitziet, maar dat is absoluut geen must. De wirwar van kleine en grotere wegeltjes biedt meer dan genoeg mogelijkheden om een halve of zelfs een dag te vullen. Mooi weer of niet, maakt in feite niet uit. Die veldwegen zijn in alle weersomstandigheden leuk om af te stappen. Toen er een paar maanden geleden sneeuw lag, was het even zoeken naar het juiste traject, maar laat dat dan maar een deel zijn van het avontuur.

Hier zie je dat nog de helft van Vlaanderen landbouwgrond is, en dat de klimaatverandering ook hier haar tol eist. De droge gronden in het voorjaar zijn geen cadeau voor de ingezaaide vruchten op het veld, en het wordt elk jaar erger. Waar moet dat naartoe? En dan hebben we het nog niet over de echt natte natuur die het de voorbije jaren sterk te verduren kreeg. Maar al wandelend verdwalen in het Pajottenland is echt wel een aanrader. Nog een tip: om het lawaai van de autosnelweg te vermijden, wandel je dit traject best bij wind uit noordelijke richting.

Gemaskerd bal

Is sont venus, ils sont sous là, même ceux du sud de l'Italie, dès qu'ils ont entendu ce cri, qu'elle va ouvrir, la mama...! Charles Aznavour popte zomaar in mijn hoofd toen ik op het pleintje aankwam. Ze waren allemaal gekomen, ze waren er allemaal. Beany-boy, Tattoo-man, de ambtenaar-met-de-leren-jekker, en de andere stamgasten.

Tenminste het terras was al open. Ik mocht niet naar binnen van de waardin, aka La Mama, zelfs niet voor je-weet-wel. Ik zet me neer, warme trui en paraplu bij de hand, om deze historische gebeurtenis en alle acteurs in dit schouwspel te aanschouwen. Al was dit dan nog maar een oefenmatch, ter voorbereiding van de echte grote dag, aan het einde van dit gemaskerd bal, wanneer de maskers zullen vallen en alles weer gepermitteerd zal zijn.

'Manmanman, dat gaat hier wat worden, als we weer mogen feesten met alleman en iedereen!' Tattoo-man kan zijn pret niet op. Hij droomt al van grootse heldendaden op het altaar van Bacchus.

'En op het altaar van Venus?' De leren jekker van de ambtenaar schudt samen met de schunnige lach. Jekker-man heeft duidelijk ook plannen voor het moment dat alles weer gepermitteerd zal zijn.

'Zijn we onze morele normen kwijtgeraakt het voorbij jaar?', vraagt Beanie-boy. Hij is ten slotte socioloog aan de unief en bekijkt het op zijn typische, meer abstracte manier.

'Drinkt gij maar uwe koffie, ik ga voor het echte leven!' Jekker-man begint overmoedig aan zijn eerste zwaar bier sinds lang. Niet veel later is hij amper nog te verstaan. Samen met Tattooman lijkt hij er een wedstrijdje van te maken om de s-klanken met zoveel mogelijk geslisss en de l-klanken veel te zwaar

uit te spreken. Soms, bij een o-klank, komt er wat koolzuur uit het bier mee naar boven. Kortom, het niveau van de conversatie, dat al niet te hoog is, daalt naarmate de consumptie van drank stijgt.

'In de gazet staat dat er nieuwe *roaring twenties* aankomen. Iedereen die niks heeft kunnen doen sinds meer dan een jaar, en al dat geld heeft uitgespaard, gaat dat nu uitgeven, en we gaan een schone economische toekomst tegemoet.' Beany tracht het niveau op niveau te houden, maar het is vechten tegen de bierkaai.

'Economie, economie, ik wil eindelijk de invoering van Poeperkesdag! Lang genoeg stilgezet!' De hormonen beginnen Jekkerman parten te spelen. Tattoo-man tracht meestal politiek correct te blijven, maar in zijn huidige toestand is dat duidelijk te veel gevraagd. Vandaag is deze rol enkel weggelegd voor Beany-boy. 'Grappen van Bart De Pauw terug opgraven, is ondertussen politiek incorrect, zeker als het schunnige grappen zijn.'

'Ik mag alles, want ik ben een onbestaande person, ontsproten uit de fantasie van mijn creator', poneert Jekkerman overmoedig.

'Dat uw creator dan maar oppast'; een niet geheel verstandige tegenwerping van Beany-boy.

'Haha! Die heeft geen schrik van al die wokies.' Jekkerman verdedigt zijn creator met vuur.

Omdat ik niet houd van zattemansgebral, maar ook omdat ik tegen mijn eigen zin betrokken word in deze discussie, ben ik er stilletjes tussenuit geglipt. Ik kan jou dus niet vertellen hoe deze opkomende dronkenmansruzie is afgelopen.

TEKST Joris Hintjens • FOTO Filip Claessens

Bunker Pamel

Brüsseler Ring

In de aanloop naar de Tweede Wereldoorlog kreeg Brussel haar eerste betonnen ring. Geen wegen die het verkeer vlotter moest laten stromen, maar een hindernis van aaneensluitende bunkers rond de hoofdstad die de opmars van Duitse troepen moest tegenhouden. Vandaag staan de meeste bunkers er nog steeds. Verschillende zijn vergeten, andere kregen een heel nieuw leven. **TEKST** Koen Demarsin • **FOTO** Filip Claessens

De dood van de meeste koeien is zelden heroïsch. Vaak eindigt hun leven na een passage langs het slachthuis koud en in stukken op de toonbank van de dorpslager. Niet zo voor de koe die op een lentedag in 1940 in de Roosdaalse deelgemeente Pamel niets-vermoedend haar hongerige magen wou vullen. Deze koe was bijzonder, althans haar dood was dat. Ze was wellicht het eerste slachtoffer van de Tweede Wereldoorlog, en dat nog voor de Duitse troepen op 10 mei 1940 de grens met ons land overstaken. Op een niet nader bepaalde

lentedag legde zij het loodje. Letterlijk. De reden was opmerkelijk: een dosis nieuwsgierigheid en een lik te veel. Nieuwsgierigheid kan dodelijk zijn voor dieren.

De dood van de Pamelse koe was vooral het tragische bewijs van vakkundigheid. Wat het arme dier wellicht voor fris gras aanzag, was giftige ijzerhoudende verf die was aangebracht op een metalen hek of muur. De getuigenissen hierover zijn onduidelijk. Dat obstakel stond er niet zomaar. Het was een deel van een heel verdedigingswerk dat de Belgische overheid aan het einde van de woelige jaren 30 liet bouwen met als doel een halt toe te roepen aan buitenlandse aanvallers voor wie de onafhankelijkheid van het kleine België geen heilig goed was. De politieke toestand van Europa was explosief en de tijden onzeker. Als zelfs de koe van dichtbij om de tuin te leiden was, dan zeker een aanstormend leger op afstand. Pamel was er klaar voor. Brussel kon verdedigd worden.

IJzeren muur

Niet alleen Pamel was er klaar voor. Ook Kester, Halle, Eigenbrakel, Leuven, Haacht, Tildonk, Mechelen en Koningshooikt stonden hun hoofdstad bij. Overal bouwde het leger verdedigingsbunkers. Eén grote lijn bunkers tussen Koningshooikt en Waver en van daaruit met een grote boog onder het Zoniënwoud door het Pajottenland naar Ninove. Voor die betonnen

verdedigingslijn lag in de richting van de vijand nog een lint van obstakels die bestond uit kanalen, moerassen, loopgraven, spoorwegbermen en vooral kilometerslange metalen versperingen die oprukkende tanks en voertroepen tot staan moesten brengen. Achter de bunkerlijn lag tussen Koningshooikt en Waver een telefoonnetwerk met regelmatig en op strategische punten kleinere bunkers van waaruit de verdedigende soldaten elkaar op de hoogte konden houden. Ze liepen diep het land in tot in Vossem, Overijse of Huldenberg, waardoor de hele verdedigingslinie op sommige plaatsen tot 8 km breed was. Zo kreeg Brussel een hedendaags pantser, gewapend uit beton en ijzer, aangepast aan de dreiging van de 20e eeuw.

Althans, zo dachten de Duitse troepen erover toen zij vanaf 10 mei 1940 het land bezetten

De KW-lijn moest de Duitse inval uit het oosten tegenhouden of vertragen. Verschillende bunkers ervan kan je vandaag nog steeds zien.

en er een weg doorheen zochten. Ze gaven het verdedigingswerk ook een naam: Brüsseler Ring. De plaatselijke bevolking zag het evenwel anders. Dit was geen ring, maar een sterke 'ijzeren muur' gebouwd tegen een aanval uit het oosten. Brussel was zelfs helemaal niet het doel van de verdediging. De hoofdas tussen Koningshooikt en Waver was een verticale verdedigingslijn gespannen tussen de belangrijke strategische fortengordels van Antwerpen en Namen en was als 'hoofdweerstandstelling' van het land belast met de zware opdracht om Duitse invallen uit het oosten tegen te houden of op zijn minst te vertragen. Deze 'KW-lijn' (Koningshooikt-Waver) deelde zo het land in twee delen: een beter te verdedigen westelijke sector en een meer open oostelijke sector die sneller opgegeven zou worden.

Het stuk tussen Ninove en Waver was als aftaking van de hoofdas duidelijk minder sterk. Hier deden geen honderden bunkers in een dubbele lijn achter elkaar het werk, maar zette men vooral in op een versterking van strategische kruispun-

ten en dorpen. In theorie kon de dreiging ook uit Frankrijk komen, maar de bouw maakt duidelijk dat niemand hier echt geloof aan hechtte. Het fragiele politieke evenwicht en de Belgische neutraliteit op dat moment had zo zijn prijskaartje.

De Duitse troepen zochten hun weg door en langs de linie heen. In Wijgmaal doorbraken ze na gevechten de verdedigingslijn bij de brug over het kanaal tussen Leuven en Mechelen, maar de echte doorbraak forceerden ze vooral in Noord-Frankrijk bij Sedan. Omdat ook Nederland zich had overgegeven, dreigden de Britse, Franse en Belgische legers die de lijn verdedigden, omsingeld te raken. Ze zagen zich dan ook gedwongen om zich op 16 mei terug te trekken richting hun laatste toevluchtsoord in ons land: het versterkte 'Nationaal Reduit' van Gent.

Deze KW-linie was de eerste ijzeren muur die Duitsland trotseerde. Toen zijn troepen deze hindernis in snel tempo achter zich liet, begon de oorlog in het westen pas echt. Maar het land zou er een zware tol voor betalen. Amper tien jaar later tekenden zich de contouren af van een veel groter IJzeren Gordijn, de Innerdeutsche Grenze, waarvan niet alleen Duitsland, maar heel Europa nog decennia zou afzien. Maar dat wisten de Europese naties op ramkoers toen nog niet.

Hinderpalen

De aanvallers zetten in het zuiden hun opmars verder en lieten de bunkerlijn grotendeels ongemoeid. De dorpen langs de lijn bleven bij de inval veelal gespaard. De confrontaties die er waren, vonden vooral tussen Leuven en Waver plaats. Hier was de schade aan de omgeving en het aantal slachtoffers dan ook het grootst. Maar doordat de dorpen in de omgeving van de lijn geëvacueerd waren en de grote slag in ons land uitbleef, was de schade al bij al beperkt. Eén keer België volledig ingenomen was, ontmantelde het Duitse leger de hindernissen, waaronder de zware ijzeren Cointet-elementen (zware stalen hekken van drie meter breed en twee meter hoog op rollen, n.v.d.r.). Deze grote hekkens die in staat waren om tanks tegen te houden, bewezen in die mate hun nut dat het Duitse leger ze opnieuw opstelde, maar dan als verdediging tegen mogelijke geallieerde aanvallen, bijvoorbeeld op de stranden van Normandië.

De bunkers afbreken was minder eenvoudig en daarom werden ze meestal dichtgemetseld. Zo bleven ze vaak decennia lang staan. Waar ze zichtbaar zijn, staan ze soms opvallend zichtbaar en weinig subtiel in het landschap, wat vreemd is omdat ze net onzichtbaar moesten blijven door ▶

Bunker Kester

Bunker Haacht

- ▶ op te gaan in hun omgeving. Het versieren van de bunkers was een creatieve verdwijnoefening. De betonnen bouwsels werden gedrapeerd met camouflagenetten, met baksteen en een pannendak als huis vermomd of beschilderd als winkel of met een boomstructuur om op te gaan in het achterliggende dorp of bos. Vandaag zijn ze vaak opvallend zichtbaar in hun betonnen naaktheid, ontdaan van een verbergend omhulsel en beschermende muur van ijzeren hekkens en ankerpalen. Zo legde de tijd hun essentie bloot.

De lage ankerpalen waaraan de grote Cointet-elementen gebonden waren, hadden minder geluk. Minder weerbarstig dan de bunkers lieten eigenaren en overheden ze vaker verwijderen. Waar ze her en der nog verloren opgesteld staan langs wegkanten of in velden, zijn ze een aanduiding waar de ijzeren muur ooit liep. Voor wie het nog weet.

(On)aangepast gebruik

Zo bleven ze vaak decennia lang staan, soms verloren, soms hergebruikt. Soms zijn ze onopvallend, opgeslokt in wijken, overgroeid door hagen, verborgen achter poorten of verloren op stukken braakland. Soms staan ze prominent op een heuvel en ongemakkelijk in de weg voor de boeren die hun land bewerken. Voor wie geen fortuin te veel heeft om de gewapende constructies af te laten breken, is de alternatieve oplossing eenvoudig: eromheen, er bovenop, verbergen of creatief hergebruiken bijvoorbeeld als tuinhuis, duivenkot, of zelfs als koelkast.

Vandaag zijn de bunkers meer dan eens een thuis voor nieuwe bewoners. Waar de omgeving geschikt is, vinden vleermuizen er een koele thuis. De donkere ruimtes met frisse en constante temperatuur van de binnenruimtes, maakt het leven er voor hen aangenaam. In Halle en in het Dijleland zorgen een lokale werkgroep en het plaatselijke Regionaal Landschap ervoor dat dieren er ongestoord kunnen wonen. Zo zorgen deze schuilplaatsen zo'n 80 jaar na de dood van de Pamelse koe vandaag voor leven. Misschien wordt haar dood daardoor iets minder zinloos.

i Heb jij een getuigenis over de bunkers of de ijzeren muur rond Brussel? Heb je misschien een voorwerp dat ermee te maken heeft? Of heb je foto's waarop de bunkerlijn te zien is? Laat het ons weten: randkrant@derand.be

DE Brüsseler Ring

Im Vorfeld des Zweiten Weltkriegs baute die Armee eine große Linie von Verteidigungsbunkern zwischen Koningshooikt und Wavre und von dort in einem großen Bogen unter dem Sonienwald (Zoniënwood) durch das Pajottenland nach Ninove. Hinter der Bunkerlinie befand sich ein Telefonnetz mit regelmäßigen und an strategischen Punkten kleineren Bunkern, von denen aus sich die Soldaten gegenseitig informieren konnten. Sie verliefen tief ins Land nach Vossem, Overijse oder Huldenberg, wodurch die gesamte Verteidigungslinie an manchen Stellen bis

zu 8 km breit war. Brüssel war geschützt, aber die deutschen Truppen suchten und fanden ihren Weg durch und entlang der Linie. Die Angreifer setzten ihren Vormarsch im Süden fort und ließen die Bunkerlinie weitgehend ungestört. Der anschließende Rückbau der Bunker war weniger einfach. Deshalb wurden sie in der Regel zugemauert. Oft blieben sie jahrzehntlang stehen, manchmal auffallend sichtbar und nicht sehr subtil in der Landschaft, was seltsam ist, denn sie sollten ja eben unsichtbar bleiben, indem sie sich in ihre Umgebung einfügten.

Joris Vanderveken en de hopteelt

‘Bier met hop van hier’

Geen bier zonder hop. Voor een bierland als België was de hopteelt eeuwenlang zeer belangrijk.

Die verloren landbouwactiviteit leeft nu terug op dankzij de populariteit van streekbieren en de inzet van ambassadeurs zoals Hopcoördinator

Joris Vanderveken.

TEKST Michaël Bellon • FOTO Filip Claessens

Joris Vanderveken woont in Asse en is als Hopcoördinator actief in het Regionaal Landschap. De traditionele hopstreek strekt zich uit over verschillende gemeenten: Affligem, Asse, Opwijk, Dilbeek en Aalst zitten in de kern, maar omliggend gaat het van Gooik tot Grimbergen. ‘Asse was de pionier van de heropleving met het hopveld in Waarbeek waar het tien jaar geleden allemaal terug herbegonnen is. Ondertussen hebben we navolging gekregen in Opwijk, Steenhuffel, Kapelle-op-den-Bos, Haacht, Gooik en de Abdij van Grimbergen. Samen met de hopboeren in Dilbeek, Opdorp en Aalst zijn er ondertussen twaalf enthousiastelingen die terug 10 ha hop telen en verkopen aan streekbrouwerijen.’

Hopduvel

In Asse is Vanderveken ook één van de sterkhouders van de Hopduvefeesten. ‘Dat is oorspronkelijk een oogstfeest waarbij de Hopduvel, die al het slechte symboliseert van stormwinden tot plagen, overwonnen en verbrand wordt. Die folklore gaat terug op een geschiedenis van zeshonderd jaar hopteelt. In de 17e en 18e eeuw was Brabant belangrijk voor de hopteelt in Europa. In Vlaanderen brouwde men *gruutbier* op basis van kruiden die voor een langere bewaring moesten zorgen, of zure bieren zoals in de streek rond Oudenaarde. Brabant stond meer onder invloed van het Duitse rijk, waar de invoering van het Reinheitsgebot door de hertog van Beieren in 1516 het gebruik van hop voor het brouwen van bier verplicht stelde.’

Vandaag is hop nog steeds belangrijk voor de smaak, de aroma's en de bewaring van bier, maar in België wordt de bittere klimplant al lang niet meer op grote schaal geteeld. Door de sluiting van de haven van Antwerpen ten tijde van Napoleon verloren we onze exportmarkten. Buitenlandse

concurrentie en een dalende vraag naar inlandse hop zorgde in de jaren 80 voor de neergang. Hopteelt is bovendien heel arbeidsintensief. Zo was Vanderveken gisteren nog bezig de klimdraadjes te spannen waarop de plant moet groeien. ‘Het seizoen begint rond maart-april als de temperaturen boven de tien graden gaan en er op de wortels nieuwe *keesten* groeien tot hopranken die op de draadjes opklimmen. Tot de oogst in september moet je voortdurend aan gewasbescherming doen, de planten onkruidvrij houden en ziekten uit het veld bannen. Het zijn de vrouwelijke planten die de hopbloemen of *hopbellen* geven. De mannelijke planten moeten worden uitgeroeid om te vermijden dat ze de bloemen bestuiven met oliehoudende zaden, wat nefast is voor het bier.’

Nieuwe infrastructuur

De staken van zeven meter hoog of *hoplochting* zijn indrukwekkend. ‘Je ziet er steeds meer. Toerisme Vlaams-Brabant is fietsroutes langsheen de hopvelden aan het uittekenen.’ Die toeristische troeven zetten we op 19 september in de kijker met de Erembald-Kravaalhapening aan het *drielandenpunt* Affligem-Asse-Aalst. In oktober vorig jaar werd aan de Domentstraat in Affligem immers een nieuw hopveld ingericht met typisch Belgische hopvariëteiten zoals de

Groene Bel, Record en Coigneau. Aan de nieuwe onthaalpoort aan de Abdij van Affligem zullen we, met de hulp van de provincie Vlaams-Brabant en Europa, mensen kunnen ontvangen om te vertellen over het abdijleven, de hopteelt en de hophandel.’

Maar naast het aanzwengelen van toerisme en folklore is het ook belangrijk om een dynamisch economisch landbouwverhaal te schrijven, vindt Vanderveken. Zo lag hij mee aan de basis van de vzw Orde van de Groene Bel, die met vrijwilligers en mensen in bijberoep aan hopteelt doen. ‘In een gebouw in Meldert, waar tot de jaren tachtig de hopcoöperatieve ASCO was gevestigd, heeft de vzw samen met de boeren een hoploods gebouwd waar de hopbellen geplukt kunnen worden met de nieuwe, mobiele plukmachine. Daar komt ook een *droogast* gebouw om de hopbellen te kunnen drogen. Daarna is het de bedoeling om deze hop te verkopen aan streekbrouwerijen die bier met hop van hier willen brouwen. Zo werken we met de vzw Groene Bel samen met brouwerij Affligem en brouwerij Grimbergen. Ook het Recordbier uit Dilbeek is met lokale hop gebrouwen.’

 www.ordevandegroenebel.be
Voor een kaartje met de hopvelden:
zie www.randkrant.be

‘Gezond verstand

Dirk Devroey

- Professor huisartsgeneeskunde
- Decaan van de faculteit Geneeskunde & Farmacie (VUB)
- Huisarts

- Voorzitter eerstelijnszone Druivenstreek (Zaventem, Wezembeek-Opem, Tervuren, Kraainem, Overijse, Hoeilaart)

Een vurig verdediger van de volledige lockdown. Zo leerden we Dirk Devroey de voorbije maanden kennen. Nu de vaccinatiecijfers de goede richting uitgaan, durft ook hij weer te dromen van wat hij het liefste doet: op een terras klinken op het leven.

TEKST Nathalie Dirix • FOTO Filip Claessens

Hoe gaat het na meer dan een jaar coronacrisis?

‘Wat een jaar! Ik was nog maar net voorzitter van de eerstelijnszone Druivenstreek en daar was corona. Veel tijd om na te denken was er niet. Samen met de andere gemeenten hebben we de handen in elkaar geslagen om de epidemie lokaal aan te pakken. In een mum van tijd richtten we test- en triagecentra op, organiseerden we contactopsporingen en coördineerden we de vaccinatiecentra. Een hele uitdaging. Het voorbije jaar heeft mij alvast doen beseffen hoe mooi het leven zonder corona is en opnieuw zal zijn. Als medisch verantwoordelijke voor het vaccinatiecentrum in Overijse zie ik veel engagement van medewerkers en vrijwilligers. We krijgen bijzonder veel positieve reacties van burgers. We kijken uit naar de dag dat de vaccinaties achter ons zullen liggen. Dat wordt een groot feest.’

Een bezoek aan een vaccinatiecentrum doet je beseffen wat voor een gigantische operatie het is om een hele bevolking te vaccineren.

‘Het is de grootste logistieke operatie sinds WOII. In het vaccinatiecentrum merk je dat de meeste mensen willen samenwerken om dit virus klein te krijgen. De meeste burgers laten zich vaccineren. En het enthousiasme van de medewerkers en vrijwilligers werkt aanstekelijk.’

Sinds 8 mei zijn de terrassen weer open. Die beslissing zag jij aanvankelijk niet zitten.

‘Geloof me, het liefste wat ik doe, is op een terras iets drinken. Maar in de huidige omstandigheden vind ik het een risico om de terrassen te openen. Vooral omdat de capaciteit in onze ziekenhuizen

werkt niet'

nog steeds onder druk staat. Maar het is een beleidskeuze. Als arts heb ik me daarbij neer te leggen. Gelukkig zien we de voorbije dagen een positieve kentering in de cijfers (het interview werd afgenomen begin mei, n.v.d.r.). De effecten van de vaccinatiecampagne laten zich voelen. We merken dat de infecties bij gevaccineerden dalen. Dat geeft hoop.'

Toch zijn er nog heel wat onzekerheden. Kun je als gevaccineerde het virus doorgeven? Hoe lang beschermt het vaccin? Hoe zal het virus muteren? Werkt het vaccin wanneer je door een variant besmet raakt?

'De situatie van het voorbije jaar hebben we nog nooit eerder meegemaakt. In het verleden hebben we nog pandemieën gekend, maar nooit hadden we een vaccin als wapen. Dat we nu iets in handen hebben waarmee we het virus kunnen overmeesteren, is uniek. Het moet ons aanzetten om met de vaccinaties een versnelling hoger te gaan, zodat de varianten geen spelbreker kunnen zijn. Hoelang het vaccin je beschermt weten we nog niet exact. We hopen zeer lang. Er zijn wel steeds meer aanwijzingen dat de transmissie bij gevaccineerde personen beduidend lager ligt. Maar toegegeven, we zijn nog lang niet van corona verlost.'

Hebben we ons niet te veel op de cijfers en te weinig op de mensen gefocust?

'De pandemie heeft veel menselijk leed veroorzaakt. Dan heb ik het zowel over de mensen die door de ziekte zijn getroffen als zij die door de

maatregelen zijn getroffen. Denk maar aan de ouderen die hun dierbaren niet konden zien. Of aan de zelfstandigen wiens zaak failliet dreigt te gaan. Of relaties die door de coronadruk op de klippen lopen. Achter de cijfers schuilt er onnoemelijk veel ellende. Maar wil je de crisis zo goed mogelijk beheersen, dan kan je niet anders dan ze in cijfers en wiskundige modellen in kaart brengen.'

Je hebt meerdere keren voor een volledige lockdown gepleit. Blijf je bij dat standpunt?

'Ja. Je hoeft maar naar de statistische modellen te kijken om dat te begrijpen. Twee weken volledige lockdown, waarbij mensen met niemand contact hebben, zorgt voor een daling van 53% van het reproductiegetal. Dat er met Pasen geen volledige lockdown is gekomen, heeft wellicht te maken met het gebrek aan draagvlak bij de bevolking.'

Wat is de belangrijkste les die je het voorbije jaar hebt geleerd?

'Als we onze krachten bundelen, is er veel mogelijk. Jammer genoeg heeft de druk van verschillende belangengroepen ons collectief vermogen aangetast. We zijn ook te veel gaan rekenen op het 'gezond verstand'. Dat is een illusie. Voor de ene persoon is het perfect redelijk om naar La Boum in Ter Kamerenbos te gaan. Voor de andere is het dragen van een mondkapje in alle omstandigheden de norm. Het zijn al die verschillende maatstaven die het virus ruimte geven om zijn slag te slaan.'

Gazon

Op 20 april zag ik voor het eerst een sproeier een gazon besproeien. 20 april! Er zullen er nog veel volgen dit jaar, want het belooft weer een droog seizoen te worden, nu al voor de zesde keer op rij. Ik vind het onbegrijpelijk dat kostbaar water kan/mag worden aangewend voor zo'n banale toepassing. De grondwaterstanden staan nu alweer historisch laag, en de grootste droogte moet nog komen.

Op de VRT-website kreeg je op 25 april uitgebreid advies om je gazon zo groen en gezond mogelijk te houden. Verticuleren, compost toedienen, grond verluchten, larven strooien (die engerlingen opeten), zorgen voor een goede bodemstructuur,... Terwijl op veel plaatsen in Vlaanderen particulieren en openbare besturen onvermoeibaar in de weer zijn om eindelijk af te rekenen met die vermaledijde gazons gaat onze openbare omroep deze ecologische draak nog eens helpen bestendigen. Ook dat begrijp ik niet.

De dorre graspercelen in de zomer zijn uiteraard een doorn in het oog van velen. Maar dat komt gewoon omdat gazons geen stand houden tegen de klimaatverandering. Als je het gras eens per week maait, droogt de bodem veel te snel uit en zal het gras verdrogen. Zonder berekening wordt de mat wel weer groen tegen de herfst aan, als het weer regent. Maar zo'n monotone vegetatie is gewoon niet meer van deze tijd. Het is geen zicht: je moet water geven, ecologisch stelt het niks voor, je hebt er veel maaierwerk aan,... Tja, waarom houden we die ondingen toch in stand? Er zijn zelfs mensen die klagen dat er te veel bloemen in het gazonperk staan. Kan je nagaan.

Hoever zijn we uit koers geslagen dat we zo veel moeite doen om zoiets onevenwichtig in stand te houden? Laat ons daar alsjeblieft mee stoppen en bijvoorbeeld zorgen voor robuuste bloemenweiden die veel beter bestand zijn tegen de warmte, veel minder tijd vragen, ecologische en topper zijn. Afgesproken? **TEKST** Herman Dierickx

FR 'Le bon sens ne fonctionne pas'

'Quelle année! A peine désigné comme président de la zone de première ligne Druivenstreek que le corona faisait son apparition. Je n'ai pas vraiment eu le temps de réfléchir. Nous avons regroupé nos forces et collaboré avec les autres communes pour combattre l'épidémie. En un rien de temps, nous avons ouvert des centres de testing et de triage, nous avons organisé les recherches de contacts et coordonné des centres de vaccination', explique Dirk

Devroey. 'La pandémie a causé beaucoup de souffrances humaines. Et cela concerne tant les personnes touchées par la maladie que celles qui ont subi les conséquences des mesures. J'ai ainsi appris que nous sommes capables de beaucoup si nous unissons nos forces. Malheureusement, la pression de certains groupes d'intérêt ont affecté nos capacités d'actions collectives. Nous avons aussi accordé trop de crédibilité au 'bon sens' qui est une illusion.'

Bio-boerderij Dubbel Doel in Gooik

Rechtstreeks kopen bij de boer

Steeds meer klanten kopen hun bio-vlees en zuivelproducten rechtstreeks bij Dubbel Doel in Gooik. De Pajotse boerderij is met zijn hoeveproducten een belangrijke schakel in de korte voedselketen.

TEKST Gerard Hautekeur • FOTO Filip Claessens

Na twaalf jaar pionieren, is het bedrijf van Hilde Nechelpot en Seppe Holemans leefbaar voor hun gezin met twee jonge kinderen. 'De afgelopen twee jaar kwamen verschillende positieve ontwikkelingen samen. Corona heeft die trends nog versterkt. Zo zijn almaar meer consumenten op zoek naar gezond vlees. Bovendien willen ze weten waar het vlees vandaan komt en of de dieren goed worden behandeld. Omdat wij hen die garanties kunnen bieden, kopen ze bij een bedrijf als het onze', schetst Holemans. 'Onze boerderij heeft een gecertificeerd bio-label voor

de hoeveproducten. Dit houdt in dat we op onze akkers en weilanden geen pesticiden en geen kunstmest gebruiken. Onze koeien krijgen rauw bio-voer van gras en klaver van de eigen velden. Ons bedrijf bestaat uit 15 ha weiland, 12 ha akkerbouw en 30 ha natuurgebied. Door de langere droogteperiodes moeten we aanvullend voedsel inkopen bij andere bio-telers uit de streek. Wekelijks laten we in een ambachtelijke slachthuis in Kluisbergen een koe slachten. Een kleinschalig slachthuis zorgt voor minder stress bij de dieren en dat komt ook de kwaliteit van het vlees ten goede.'

Vlees en zuivel

Nadat het geslachte dier is uitgebeend, zorgt Holemans voor de verwerking. Hij versnijdt het vlees in functie van de vooraf bestelde vleespakketten. Hij maakt ook zelf worst en gehakt. Daarvoor mengt hij zijn rundsvlees met varkensvlees afkomstig van een gecertificeerde bio-coöperatie *Porc Qualité d'Ardenne*. Dankzij de voldoende grote verkoop kan Dubbel Doel wekelijks een rund slachten en is ook de versheid van het vlees verzekerd.

'Momenteel telt Dubbel Doel 140 koeien. In 2009, bij de overname van het bedrijf van Hilde

'Consumenten zijn op zoek naar gezond vlees. Ze willen weten waar het vandaan komt en of de dieren goed worden behandeld.'

haar tante telden we 80 wit-blauw koeien. We hebben onze veestapel uitgebreid met Jersey koeien omwille van de rijkere melk die beter geschikt is voor de productie van de eigen zuivelproducten. De helft van onze melkproductie verkopen we aan BioMelk Vlaanderen, een coöperatieve vennootschap van biologische melkveehouders die actief is in heel België. De andere helft van onze melk verwerken we tot eigen zuivelproducten, zoals rijstpap, vanillepudding, tiramisu, chocomousse, room, ijscreem, verschillende soorten yoghurt en yoghurt drankjes. Mijn vrouw staat in voor de zuivelverwerking. In de loop der jaren hebben we ons beiden binnen ons bedrijf gespecialiseerd.'

Korte keten is sterker

De vele schakels in de korte voedselketen zijn na corona sterker geworden, ook het Pajotse bio-bedrijf Dubbel Doel is een belangrijke schakel. 'Door de continue groei van onze bio-producten is ons bedrijfsinkomen verzekerd. Momenteel tellen we 150 klanten die op zaterdag rechtstreeks bij ons aankopen, waaronder 50 vaste klanten die minstens om de veertien dagen naar onze hoeve-winkel in Gooik komen. We leveren eveneens aan voedselteams in het Pajottenland en aan een lokale consumentengroep van De Buurderij. Wekelijks staan we met onze biologische hoeveproducten op de duurzaamheidsmarkt in Sint-Agatha-Berchem. We spelen ook in op

Kruidige spirits

de nieuwe trend van afvalarm winkelen. Sedert enige tijd leveren we zuivelproducten in glazen bokalen aan een drietal OHNE winkels. Na retour gebruiken we die opnieuw bij een volgende levering. Het winkelconcept van OHNE steunt op drie pijlers: afvalarm, korte keten en biologisch. Een recente opsteker en springplank naar een grotere afzet is de verkoop van ons vlees en zuivel aan de bio-supermarkt Dobbelhoen in Schilde.'

Het nieuwe winkelen

Holemans stimuleert nieuwe ontwikkelingen in het winkelen. Een viertal maanden geleden richtte hij samen met Tijs Boelens van de Groentelaar in Pepingen de coöperatie Halle Lokaal op. 'Het is de eerste coöperatieve winkel in de regio met een volledig supermarktaanbod van korte keten en duurzame voeding. We draaien niet mee in een systeem van massaproductie. In onze kleinschalige bio-boerderij groeien de runderen langzamer en geven de koeien minder melk. In hun keuze voor hoogwaardige kwaliteit van voeding is een deel van de bevolking bereid daarvoor een meerprijs te betalen. We werken zeven dagen op zeven, meestal zijn het lange werkdagen. We worden er niet rijk van, maar onze manier van leven en boeren vormt onze rijkdom.'

www.dubbeldoel.be

EN Buying straight from the farmer

'The demand for healthy meat is growing by leaps and bounds, with more and more consumers anxious to confirm the origin of the meat and ensure animals are treated well. Our commitment to providing them with guarantees on both counts is why they like to buy directly from our organic farm', says Seppe Holemans. 'Our Dubbel Doel farm now has 140 cows. We have 150 customers who can come and buy directly from us on Saturdays, including 50 regular customers who visit our farm shop in Gooik at least once every fortnight. Besides meat, we also provide dairy products. We also supply to community support agriculture groups and participate in Lokaal Halle, the first cooperative supermarket in the region with a full range of zero-miles and sustainable food products.'

Wie de pure smaak van kruiden wil ervaren, moet de drankjes van De Cort Distillery proeven. In een statige hoeve in het Pajottenland, omringd door boomgaarden, bouwden Manu en Sofie De Cort een artisanale stokerij.

TEKST Lene Van Langenhove • FOTO Filip Claessens

Daar worden verschillende dranken gedistilleerd, maar hier hebben we het natuurlijk over de dranken op basis van kruiden. Voor de Pajotse jenever gebruikt De Cort zeven kruiden, waaronder iriswortel en sint-janskruid. In de gin zitten zestien kruiden, waaronder jeneverbes, koriander, kardemom en ijzerkruid, die samen met de zeste van citroen en sinaas zorgen voor een zachte en volle citrusgin. En dan is er nog *unplugged*, een alcoholvrije spirit. De basis is een sterke thee die volledig wordt gedistilleerd, met onder meer jeneverbes, ijzerkruid, citroengras, cassia, pepermint, kardemom, sinaas en eucalyptus. Alles wordt uitsluitend gestookt met echte kruiden.

Lokaal en internationaal

De Cort maakt zelf alcohol met veel aardappelen of appelen. 'De aardappelen en appelen worden lokaal geteeld. Daarvoor werken we samen met boeren uit de buurt. We hebben ook veel verschillende soorten kruiden nodig. Een deel daarvan plukken en telen we zelf, maar het merendeel komt van over de hele wereld. Enkel met lokale kruiden werken, zou ons te veel beperken. Zo komt onze cassia uit Madagascar en jeneverbes uit Macedonië. Van die kruiden is er in verhouding minder nodig, dus qua ecologische voetafdruk valt dat goed mee. Voor een volledige stook hebben we pakweg 1.000 kilo aardappelen nodig en 5 kilo kruiden. Van zwarte peper hebben we maar 1 kilo nodig voor een gans jaar. Dan ga je naar de beste peper zoeken natuurlijk. Alle kruiden zijn biologisch geteeld. Wat we lokaal plukken, is vlierbloesem, lindebloesem, ijzerkruid en sint-janskruid. Ook de bloesem van Japanse kerselaar groeit hier overmatig.

Heel wat van die lokale kruiden verwerken we vers, want er is een enorm smaakverschil tussen een gedroogd of vers kruid.'

De kruiden zijn cruciaal voor de smaak. 'Bij het maken van een gin vertrek je van alcohol. Een deel van de kruiden gaat rechtstreeks in de koperen ketel, een ander deel in de gin basket, waar enkel de alcohol dampen door de kruiden gaan. De dampen bevatten 80 à 90% alcohol en nemen de smaak van de kruiden mee. Dat zorgt voor een vollere smaak.'

Eerste jenever in Bellingen

'In de vroege middeleeuwen is het principe van distilleren ontwikkeld door de Arabieren. Zij gebruikten het om parfum te maken. Wellicht is die kennis via de kruistochten in Vlaanderen beland en begon men hier brandewijn te stoken. Wat later is men graan als basis gaan gebruiken. De vroegste geschriften over jenever dateren van rond 1320. Daarin beschrijft een monnik van de abdijhoeve Cantimpré in Bellingen het gebruik van jeneverbes. In die tijd werd jeneverbes gedistilleerd en streek men zich daarmee in tegen de pest. Wellicht heeft iemand er ook eens van geproefd en gemerkt dat het lekker was. Zo is jenever vermoedelijk ontstaan.'

Vanwaar het idee om met de stokerij te beginnen? 'Ik was al lang aan het experimenteren in mijn vrije tijd. Tien jaar geleden konden we deze site in Pepingen kopen. Op het domein staan veel fruitboomgaarden, en toen Poetin in 2014 besliste om geen Europees fruit meer te importeren, kwamen we op het idee om de appelen en peren te verwerken tot alcohol en daar gin of brandy mee te maken.'

www.decortdistillery.be

Etappe 7 – 17,1 km

Van Ruisbroek tot **Hoog-Itter**

De voorlaatste etappe van de verkenningstocht langs de Ring brengt ons van gewestgrens naar gewestgrens. We vertrekken in Ruisbroek aan de grens van het Brussels en het Vlaams Gewest, om net over de grens tussen Vlaanderen en Wallonië weer halt te houden in Hoog-Itter.

TEKST Wim Troch • FOTO Filip Claessens

Het deel dat we in deze etappe nader bekijken, zou eigenlijk nooit deel hebben mogen uitmaken van de Ring. Toch niet volgens de oorspronkelijke plannen van na de Tweede Wereldoorlog, waarin het de bedoeling was dat de Ring in Drogenbos een boog zou maken om via Ukkel en Watermaal-Bosvoorde aan het Vierarmenkruispunt de cirkel weer rond te maken. Onder druk van protesten van inwoners uit de zuidrand en natuurliefhebbers die het Zoniënwoud liever niet nog meer aangesneden zagen, werd een compromis uitgewerkt. Zodoende maakt de Ring een omweg van zo'n 25 kilometer via Waterloo. Tussen Ruisbroek en Hoog-Itter (Haut-Ittre) volgt de Ro het tracé van de E19. Sinds eind jaren 60 verbindt die snelweg Brussel met Nijvel, en later ook met Parijs.

Waterstoftank

Op de Ring rond Brussel zijn amper tankstations te vinden. Zo'n tankstation neemt behoorlijk wat plaats in beslag, en die is er langs de Ring niet. Door de vele op- en afritten is de Ring bovendien al behoorlijk complex, zodat een extra weefbeweging van chauffeurs die willen tanken of rusten de doorstroming nog meer zou bemoeilijken. Wie dus zonder brandstof dreigt te vallen, moet de Ring verlaten. Behalve in Ruisbroek. In 2008 was dit het eerste tankstation waar je in ons land waterstof kon tanken, en het allereerste van Europa dat aan een snelweg lag. Het ging om een proefproject in samenwerking met BMW. Op dat moment reden er nog maar een handvol BMW's met een waterstoftank, dus aanschuiven aan de pomp was het allerm minst. Waterstof wordt door sommigen als een veelbelovende alternatieve energiebron gezien – zonder CO₂-uitstoot – maar voorlopig lijken elektrische wagens het pleit te winnen in de strijd om de groene auto's. De echte doorbraak van waterstof als brandstof bleef uit, en de waterstofpomp in Ruisbroek werd na enkele jaren in alle stilte gesloten. Vandaag blijft het aantal waterstof-tankstations in ons land op een hand te tellen.

De vallei van de kunstenaars

Zodra je Ruisbroek en de hoofdstad achter je laat, valt het snel op dat je in een veel groenere omgeving terechtgekomen bent. Hier staan vooral bomen en struiken langs de snelweg, al dan niet vergezeld van geluidsschermen. De snelweg snijdt zich hier een baan door de Zennevallei. Vandaag is het een aangename plek om te wonen, en dat was het begin vorige eeuw zeker. Blijkbaar was de omgeving ook een inspirerende plek, want hier voelden nogal wat kunstenaars zich thuis. Van twee ervan staat in de schaduw van de Ring een museum. In Drogenbos werd in 1996 het FeliXart Museum geopend, gewijd aan de abstracte kunstschilder Felix De Boeck (1898-1995). De schilder-boer combineerde de schilderkunst met het werken als landbouwer. Vandaag is het moeilijk om Drogenbos te associëren met landbouw, maar het museum staat wel degelijk vlak naast De Boecks vroegere boerderij, die zopas helemaal gerenoveerd werd.

Ook schrijver Herman Teirlinck (1879-1967) was thuis in deze streek. Een goede drie kilometer van FeliXart, in Beersel, staat het Herman Teirlinck-huis. Hier woonde hij de laatste dertig jaar van zijn leven. Vanuit zijn schrijfkamer keek hij over de vallei waar de Zenne meandert. In zijn laatste levensjaren verzette Teirlinck zich hevig tegen de aanleg van de autosnelweg. Deze voormalige

schrijverswoning – die hij samen met Henry Van de Velde ontwierp – werd de laatste maanden grondig gerenoveerd. Naast een museum wordt het een ontmoetingsplek waar kunst en cultuur centraal staan. Teirlinck schreef, gaf les en was mentor van koningen Albert I, Leopold III en Boudewijn, maar vandaag is hij bij het brede publiek allicht het bekendst van de toneelopleiding in Antwerpen die hij oprichtte en zijn naam draagt: Studio Herman Teirlinck.

Wat verder staat het kasteel van Beersel, een stoere waterburcht uit de 14e eeuw die nagenoeg alle kenmerken van middeleeuwse verdedigingsarchitectuur bijeenbrengt: een brug over de slotgracht, dikke muren, smalle wenteltrappen of weergangen. In de 19e eeuw raakte het kasteel in verval. Een tijdje werd het bouwwerk als katoenweverij gebruikt, maar begin vorige eeuw werd

Hier maakt de Ring een omweg van 25 km. Het is het stuk Ring dat nooit de Ring had mogen zijn.

het gerenoveerd met eerbied voor het verleden. Het forse, enigszins mysterieuze karakter van het kasteel bleef bewaard. Victor Hugo liet zich door het kasteel inspireren voor een gedicht, en in 1953 was het kasteel het decor voor *De schat van Beersel*, het 25e Suske en Wiske-album.

Natuur met internationale allure

Aan de volgende afrit ligt het provinciedomein van Huizingen. Het park, de speeltuinen, het dierenpark, de trekkershutten en het openluchtzwembad lokken veel bezoekers, maar de echte verborgen parel is de rotstuin. Met een oppervlakte van 5 ha is *Bloemendal* de grootste botanische rotstuin van ons land. De tuin werd aangelegd in 1958, naar aanleiding van de Wereldtentoonstelling. Honderd ton zwerfkeien en kalksteenrotsen werden uit de Ardennen gehaald. De rotstuin werd tussen 2013 en 2018 gerestaureerd, waarbij zo'n 150.000 planten, struiken, bloemen en bomen werden aangeplant. De beek die door de tuin stroomt, overbrugt een hoogteverschil van 36 meter. Bij het grote publiek is deze *alpiene tuin* misschien niet zo bekend, maar van over de hele wereld komen natuurliefhebbers naar Huizingen om deze bijzondere tuin te bewonderen.

Niet veel zuidelijker ligt een andere groene oase die binnen- en buitenlandse bewonderaars lokt: het Hallerbos. Het bos is populair wandelgebied, vooral in de maanden april en mei. Dan

ontrolt zich een paarse waas in het bos, door de wilde hyacinten die enkele weken in bloei staan. Omdat zoveel bezoekers dit onwezenlijke paarse kleed willen bekijken, worden – in niet-coronatijden – zelfs extra bussen ingelegd. Er wordt goed over gewaakt dat het bos geen slachtoffer wordt van zijn eigen succes, en zo lang iedereen op de wandelpaden blijft, is iedereen welkom om te genieten van dit unieke fenomeen.

Het bos maakte ooit deel uit van een groot oerbos dat zich van de Schelde tot de Moezel uitstrekte. Tot de 18e eeuw vormde het met het Zoniënwoud één geheel, maar vanaf dan nam de ontginnings- en verkavelingswoede ongenadig toe. In de Eerste Wereldoorlog liet de Duitse bezetter alle grote bomen kappen, omdat er veel hout nodig was voor de loopgraven in de Westhoek. Later werd het gebied herbebost. Ook al maakt de E19/R0 een kromming rond het bos, toch werden bij de aanleg van de snelweg 25 ha bos onteigend, al blijft het bos een belangrijke groene long. Vandaag blijft er nog 550 ha natuurpracht over.

Verdwenen abdij

Laten we het Hallerbos achter ons, dan komen we in het Waalse Gewest. Woutersbrakel (Wauthier-Braine), dat vandaag tot de gemeente Kasteelbrakel (Braine-le-Château) behoort, is de eerste gemeente die je passeert. Nog wat verder nader je het klaverblad van Hoog-Itter. Aan de 'binnenkant' van het klaverblad liggen de restanten van wat ooit de Abdij van Nizelles is geweest. Op de plek waar een school voor adellijke jongens was, werd een abdij voor cisterciënzermonniken opgericht. Het klooster werd bij godsdiensttwisten meermaals geplunderd en in brand gestoken. In 1783 betekende een decreet van keizer Jozef II het einde van de abdij. Hij had immers bevolen om alle contemplatieve kloosters – kloosters waar enkel werd gebeden en niet aan ziekenverzorging of onderwijs werd gedaan – gesloten moesten worden. De abdij werd opgesplitst in twee hoeves. De kerk werd een schuur, maar die brandde in 1845 af. De ruïnes werden eind vorige eeuw gerenoveerd. Vandaag kun je de locatie huren voor trouwfeesten of seminaries.

Als je rechtdoor blijft rijden, kom je via Nijvel en Bergen in Frankrijk terecht, met achter het groene scherm van bomen een uitgestrekt lappendeken aan velden en akkers. Wil je de Ring blijven volgen, moet je hier de uitrit nemen en de wegwijzers 'Zaventem – Bruxelles Est – Waterloo' volgen. De snelweg tussen Itter en Waterloo werd in de jaren 70 met een kunstgreep opgenomen in het Ring-tracé. Dat stuk verkennen we in onze volgende etappe.

Luc Deconinck

‘Beschouw Vlaamse Rand als centrumregio’

Na acht jaar burgemeesterschap van Sint-Pieters-Leeuw gaf Luc Deconinck (N-VA)(66) begin 2021 de sjerp door aan partijgenoot Jan Desmeth. Voordien was Deconinck voorzitter van het Halle-Vilvoorde Komitee en van vzw ‘de Rand’. Hoe kijkt hij naar de Rand, nu hij de luwte opzoekt?

TEKST Luc Vanheerentals • FOTO Filip Claessens

Vader Daniel Deconinck zetelde van 1961 tot 1965 voor de Volksunie in de Kamer van Volksvertegenwoordigers, waardoor zoon Luc al snel in contact kwam met de Vlaamse beweging. Zo lag het Halle-Vilvoorde Komitee, dat hij van in tweede helft van de jaren 1990 tot 2005 voorzat, aan de basis van de acties voor de splitsing van de kieskring Brussel-Halle-Vilvoorde. Van 2005 tot 2010 was hij voorzitter van vzw ‘de Rand’. Daarna zette hij zijn Vlaams engagement in bij de N-VA. Als lijsttrekker haalde hij bij de gemeenteraadsverkiezingen van 2012 in Sint-Pieters-Leeuw vanuit het niets negen zetels. Momenteel is Deconinck nog steeds voorzitter van het Felixart Museum in Drogenbos. In zijn diverse functies ijverde hij steeds voor een Vlaamse en groene Rand én voor de nodige middelen om deze doelstellingen te bereiken.

Geef de regio wat haar toekomt

‘Dat de Vlaamse Rand financieel niet als een stedelijke centrumregio behandeld wordt, bemoeilijkt de aanpak van de problemen. Nochtans wordt de regio geconfronteerd met identieke noden als grote steden. De taalkwestie en de dure immobielienprijzen zorgen hier bovendien voor extra moeilijkheden. Beersel, Halle en Sint-Pieters-Leeuw tellen samen 100.000 inwoners, da’s even veel als pakweg Leuven, maar ze krijgen samen uit het Gemeentefonds slechts één derde van wat Leuven krijgt (22 versus 60 miljoen euro); zegt Deconinck. Vlaams minister bevoegd voor de Rand Ben Weyts (N-VA) bestempelde het streven naar een centrumregio in RandKrant van februari 2021 als ‘een weinig productieve Don Quichottestrategie’. De minister kiest voor extra toelagen via het Randfonds. Zo kregen Vilvoorde, Dilbeek en Halle bijkomende middelen. ‘Dit is natuurlijk zeer positief’, aldus Deconinck, ‘maar het geeft de regio niet wat haar toekomt. De criteria van het Gemeentefonds moeten helemaal herbekeken worden.’

Ruimtelijke ordening

De aanleiding om zich aan te sluiten bij het Halle-Vilvoorde Komitee was het project Vlaams Stedelijk Gebied rond Brussel (VSGB) waarmee de Vlaamse Regering de gewestplannen in de Rand midden jaren 1990 ingrijpend wilde wijzigen. ‘Dit plan zou geleid hebben tot een toenemende verstedelijking. Men wilde niet alleen nieuwe open gebieden aansnijden, maar ook bijkomende bouwlagen mogelijk maken. Het behoud van het

groene karakter van de Rand is steeds een van de centrale doelstellingen geweest van het Halle-Vilvoorde Komitee, mede omdat wij hierdoor de massale uitwijking uit Brussel en de hiermee gepaard gaande verfransing wilden afremmen. Door onze actie is niet alleen de naam van het project veranderd in Vlaams Strategisch Gebied rond Brussel, het gebied werd bovendien verkleind en de inname van de open ruimte sterk verminderd', vertelt Deconinck.

Het Halle-Vilvoorde Komitee zal echter vooral de geschiedenis ingaan als de organisatie die aan de basis lag van de splitsing van BHV, hetgeen volgens Deconinck zeer belangrijk is geweest voor de Vlaamse bewustwording over onrechtvaardigheden in het Belgische systeem en dat uiteindelijk tot de zesde staatshervorming heeft geleid. 'De splitsing heeft bijgedragen tot de communautaire pacificatie in de Rand. De regio is nu immers niet langer een electoraal wingebied voor Franstalige politici uit de hoofdstad waardoor ze er zich sindsdien minder voor interesseren. Het maakte de Franstaligen in de Rand ook meer bewust van het *institutionele feit* dat ze tot Vlaanderen behoren.' De wijze van splitsing van Brussel-Halle-Vilvoorde kon echter beter. Zo kunnen inwoners van faciliteitengemeenten bij verkiezingen voor de Kamer en voor Europa nog steeds kiezen tussen een Vlaamse of Brusselse lijst en worden de Vlaamse stemmen in Brussel niet samengegeld vooraleer de zetels toe te wijzen, waardoor Vlamingen in Brussel moeilijk verkozen raken.

Gemeenten ondersteunen

In 2005 verwisselde Deconinck het voorzitterschap van het Halle-Vilvoorde Komitee voor dat van vzw 'de Rand'. 'In die periode hebben we een duidelijk onderscheid gemaakt tussen de eerstelijnsopdracht in de faciliteitengemeenten – de Rand als autonome actor wanneer gemeentebesturen in gebreke bleven – en de tweedelijnswerking elders, met name de ondersteuning van gemeenten in het voeren van een taalbeleid. In die periode hebben we ook het Documentatiecentrum Vlaamse Rand opgericht om systematisch meer te weten te komen over de maatschappelijke evoluties in de regio.' De grootste actuele uitdaging voor de vzw 'de Rand' heeft volgens Deconinck betrekking op de grote migratiestromen. 'Het is aan de vzw om tools te ontwikkelen om op die migratie in te spelen, zodat niet alle gemeenten het warm water moeten uitvinden. Elke gemeente afzonderlijk is

daar immers niet toe in staat en kan een beroep doen op de kennis van vzw 'de Rand'.

Sint-Pieters-Leeuw

Bij de verkiezingen voor de Kamer van Volksvertegenwoordigers in 2010 zette hij zijn eerste stappen in de politiek als lijstduwer voor de N-VA. In Sint-Pieters-Leeuw haalde de partij, met Deconinck als lijsttrekker, bij de gemeenteraadsverkiezingen in 2012 in één klap negen zetels. Hij kijkt tevreden terug op zijn periode als burgemeester. 'Met een aantal gerichte investeringen hebben we een nieuwe dynamiek op gang gebracht. Ik denk aan de ontwikkelingen langs het kanaal, de Bergensesteenweg, de uitbreiding van het Colomapark, de aankoop van

'De extra toelagen via het Randfonds zijn zeer positief, maar het geeft de regio niet wat haar toekomt.'

het huis de Viron, de renovatie van gebouwen zoals het oud gemeentehuis van Vlezenbeek, de oprichting van nieuwe scholen, de renovatie van het cultureel centrum De Merselborre. Om het overstromingsprobleem aan te pakken, werd na de zware wateroverlast van 2016 2,5 miljoen euro geïnvesteerd in de aanleg van bijkomende bufferbekkens langs de *groenblauwe* aders die de gemeente doorkruisen en het aanpakken van knelpunten in het rioleringsstelsel.' Bij de gemeenteraadsverkiezingen van 2018 beloofde de kiezer zijn partij met twee bijkomende zetels.

In de lijn van het streven van het Halle-Vilvoorde Komitee naar het behoud van het groene karakter van de Vlaamse Rand was Sint-Pieters-Leeuw ook pionier in het nemen van maatregelen om het aansnijden van nieuwe open ruimten te verhinderen. Het gemeentebestuur vaardigde in mei vorig jaar een bouwstop uit tot 2025 voor woonverkavelingen waarvoor nog geen ontsluitende wegenis was vergund. 'Na een klacht van bouwpromotoren hebben we dit reglement inmiddels bijgeschaafd. Het schepencollege zal voortaan elke bouwaanvraag kritisch bekijken en bebouwing indien nodig met een nieuw ruimtelijk uitvoeringsplan verhinderen. Naast het groene karakter van onze gemeente willen we hiermee ook winter- en zomerbeddingen langs onze blauwgroene aders behouden. De nieuwe rege-

ling zal voor het eerst toegepast worden op een woonzone van 6 à 7 ha langs de Brusselbaan in het gehucht Negenmanneke.' De vergoeding voor de betrokken eigenaars valt volgens Deconinck met de huidige regeling goed mee.

Mini BHV

Deconinck speelde ook een belangrijke rol in de beslissing in 2017 van vijftien Vlaamse randgemeenten – met inbegrip van de faciliteitengemeenten – om uit de Brusselse waterintercommunale Vivaqua te stappen en toe te treden tot De Watergroep of Farys. 'Qua impact was dat een mini-splitsing van BHV. Vlaamse gemeenten hadden in Vivaqua weinig of niets te zeggen. Door de staatshervorming werden intercommunales toegewezen aan de gewesten en konden gemeenten uit gewestoverschrijdende intercommunales overstappen naar een instantie in hun gewest. Dat was ook ons doel. De plannen van Vivaqua om de Brusselse rioleringsmaatschappij met veel schulden over te nemen haalden de Vlaamse gemeenten over de streep. Nadat Vivaqua zich tegen die overstap verzette via een gewestelijke ordonnantie heeft het Vlaams parlement unaniem een belangenconflict ingeroepen. De Brusselse leiding van Vivaqua heeft hierop bakzeil gehaald en er werd in der minne een faire uittredingsregeling bedongen.'

Rustig aan

Met zijn beslissing om ontslag te nemen als burgemeester en gemeenteraadslid wil Deconinck het in de eerste plaats rustiger aan doen. 'Dat er een goede opvolger klaarstaat, maakte deze beslissing makkelijker.' Hij blijft wel actief als voorzitter van het FeliXart Museum in Drogenbos. 'Daar hebben we een tweesporenbeleid uitgewerkt. Enerzijds willen we het artistieke en museale benadrukken, anderzijds focussen we op de figuur van De Boeck als persoon die het groene en het eenvoudige boerenleven koesterde.' Op de vraag of hij als fiere Vlaming nog steeds van een onafhankelijk Vlaanderen droomt, zegt Deconinck overtuigd te zijn 'dat Vlaanderen steeds meer autonomie zal verwerven en het niveau België tussen Vlaanderen en Europa alsmar ijl zal worden en op de duur niet meer nodig zal zijn. Het Belgische niveau is eerder een min- dan een meerwaarde. Het is immers perfect mogelijk om problemen van gewest tot gewest en van gemeenschap tot gemeenschap te regelen.'

Meer uniformiteit en meer middelen

De komende maanden legt RandKrant zijn oor te luister bij de werkgroepen van het Toekomstforum, een samenwerkingsverband van 35 gemeenten uit Halle-Vilvoorde. Wat zijn voor hen de grote uitdagingen voor de regio en hoe pakken ze die aan? In dit artikel volgen we de werkgroepen Integratie en Inburgering en Werk en Economie.

TEKST Liesbeth Bernolet • FOTO Filip Claessens

Uit de studie van het Brussels Informatie-, Onderzoeks-, en Documentatiecentrum (BRIO) *In de ban van de Rand* van drie jaar geleden bleken integratie en inburgering één van de grote uitdagingen in de Vlaamse Rand. Willy Segers (N-VA) is burgemeester van Dilbeek en voorzitter van de werkgroep Integratie en Inburgering van het Toekomstforum.

De werkgroep Integratie en Inburgering is pas opgericht bij de nieuwe legislatuur in 2019, nadat de werking van de eerste zes jaar van het Toekomstforum geëvalueerd werd. 'Er was toen ook net een nieuw Vlaams regeerakkoord met een nieuwe, belangrijke opdracht rond integratie voor de lokale besturen', legt Segers uit. Lokale besturen kregen de regierol over een nieuwe vierde pijler binnen het inburgeringsbeleid. Ze moeten de inburgeraar aan het eind van zijn traject leiden naar een soort stage van 40 uur, die zich binnen de gemeente afspeelt. 'Dat kan van alles zijn, zo lang de inburgeraar maar voeling krijgt met de Vlaamse gemeente.'

Verschillende snelheden

Segers detecteert meteen een eerste probleem dat moet worden aangepakt. 'Niet alle gemeenten in de Vlaamse Rand, en zeker niet in Halle-Vilvoorde, staan even ver inzake inburgering en integratie. Door bijvoorbeeld samen te werken met vzw 'de Rand' willen we daar iets aan doen, zowel inhoudelijk als beleidsmatig. De verschillende snelheden moeten worden

weggewerkt. Alleen zo komen we tot een meer uniforme aanpak. Hoe uniformer de aanpak, hoe herkenbaarder voor de nieuwkomers in alle Vlaamse randgemeenten.'

SEGERS:

'Meer uniforme aanpak nodig voor inburgering en integratie.'

Inburgering en integratie gaan hand in hand met het inzetten op taal, maar ook met het bewaren van het Vlaams karakter van de Vlaamse randgemeenten. 'We zijn overeen gekomen dat we de naam van onze werkgroep Integratie en Inburgering zullen uitbreiden met Vlaams karakter. Want de Nederlandse taal en het Vlaams karakter van onze regio zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Nieuwkomers integreren moet je combineren met dat taalaspect. Integratie en inburgering moet je vooral vanuit een totaalproblematiek bekijken.'

Instream monitoring

Als burgemeester van de grootste gemeente in Vlaams-Brabant, met zo'n 44.000 inwoners (Vilvoorde en Leuven zijn steden), geeft Segers mee dat Dilbeek daar al flink mee bezig is. Dilbeek doet actief aan *instream monitoring*. 'Elke nieuwe inwoner van de gemeente wordt telefo-

nisch gecontacteerd en krijgt een vragenlijst. Op basis daarvan weten we of het wenselijk is om iemand op te volgen. Dat gebeurt naargelang de noden door verschillende gemeentelijke diensten. Als er bijvoorbeeld een nieuw en anderstalig gezin met jonge kinderen in Dilbeek komt wonen, neemt onze dienst Vrije Tijd na verloop van tijd contact met hen op om te horen of de kinderen hun weg vinden naar het vrijetijdsaanbod. Deze manier van werken zorgt er voor dat we alle nieuwkomers, of ze nu verplicht moeten inburgeren of niet, op een aanklampende manier benaderen. Dat is voor iedereen positief.'

En er zijn nog manieren om mensen aan te zetten tot inburgering, meent Segers. 'Alle gemeenten in onze regio kampen met dezelfde problemen op tal van beleidsdomeinen. De huidige wetgeving staat helaas vaak geen uitzonderingsmaatregelen toe. Hier gelden dezelfde regels als pakweg in Veurne of Bilzen.' Het onderwijs is daarvan een voorbeeld. 'In het Brussels Nederlandstalig onderwijs gelden er omwille van het tweetalige statuut van Brussel voorrangregels voor Nederlandstaligen. In Vlaanderen niet. Mocht de Vlaamse Rand een speciaal statuut krijgen, zouden we aan anderstalige ouders een engagement kunnen vragen. Op die manier zouden zij meer aangespoord kunnen worden om Nederlands te leren. Ik roep dus op om de Vlaamse Rand een speciaal statuut te geven, zodat we vanuit het beleid veel doelgerichter kunnen ingrijpen.'

Willy Segers (N-VA)

Irina De Knop (Open VLD)

DE KNOP:
'Geef lokale besturen meer middelen zodat ze hun regierol kunnen waarmaken.'

De Werkgroep Werk en Economie van het Toekomstforum bestaat zes jaar en wordt sinds 2019 getrokken door Irina De Knop (Open VLD), burgemeester van Lennik. Zij weet waar ze met haar werkgroep naar toe wil. 'Vanuit Vlaanderen krijgen we almaar meer een regierol toebedeeld, terwijl daar geen middelen tegenover staan. Bovendien kan de regelgeving veel eenvoudiger. Die belangen van de lokale besturen moeten we behartigen bij de hogere overheid.'

Voorzichtig met cijfers

2020 was een ongewoon jaar omwille van de coronacrisis. Daarom wil De Knop voorzichtig omspringen met cijfers en statistieken. 'Heel veel mensen waren tijdelijk werkloos. Daardoor was er een minder grote instroom in de werkloosheid dan in 2019. Het is nog maar de vraag hoe de verschillende sectoren na corona de draad weer zullen oppikken en of dat zich zal aftekenen in de cijfers.'

In 2020 bedroeg de werkloosheid in Halle-Vilvoorde 5,4%. In het totaal was er een daling van 22% in het aantal vacatures. Opmerkelijk: de stijging van de werkloosheid was het grootst bij de hogeschoolden. 'Dat heeft vooral met de coronacrisis en de getroffen sectoren, zoals de luchtvaart, te maken. We kijken nu vooral naar de Vlaamse overheid voor een relanceplan. Het zou fout zijn om niet volop de kaart van de luchthaven als logistieke hub voor onze regio te trekken', vindt De Knop.

Die werkloosheid op lokaal niveau aanpakken, is niet evident. 'De bevoegdheden op vlak van werk bevinden zich vooral op het Vlaamse niveau. Als lokaal bestuur kunnen we wel de werkloosheid in onze gemeente in kaart brengen en daar knelpunten en opportuniteiten aan linken, maar zonder extra middelen en een duidelijk mandaat kunnen we moeilijk het verschil maken.'

Wijkwerking

Al wordt er wel samengewerkt met de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleidingen (VDAB). 'Zo geeft de Vlaamse overheid lokale besturen de taak om aan wijkwerking te doen. Daarbij kan de VDAB werkzoekenden aanleveren die nog niet helemaal klaar zijn voor de reguliere arbeidsmarkt en krijgen zij van de stad of gemeente een jobervaring aangeboden. Ook de gemeenten kunnen mensen naar wijkwerk leiden en bijvoorbeeld iemand inzetten om te klussen of de begeleiding van schoolbussen doen.' De Knop gelooft in die aanpak, maar vindt dat de VDAB nog meer mensen naar dit type van werk kan toeleiden.

Ze ziet ook nog andere taken weggelegd voor steden en gemeenten. Lokale besturen kunnen helpen met het detecteren van mismatches op de arbeidsmarkt. In onze regio zijn er bijvoorbeeld mensen tekort bij de politie, in het onderwijs en in de zorgsector. Toch zijn er veel werkzoekenden. Gemeenten moeten hun inwoners

beter op de hoogte brengen van die jobmogelijkheden.' In het kader van het Vlaamse relanceplan na corona rekt de VDAB op de lokale besturen. 'Prima. Alleen is het niet duidelijk of we daar op korte termijn financiële impulsen voor krijgen. Het is als gemeente echt niet mogelijk om al die taken er zomaar bij te nemen.'

Toerisme

Volgens De Knop bestaat er in haar werkgroep Werk en Economie ook nog onontgonnen terrein. 'Als we iets geleerd hebben uit de coronacrisis is het dat mensen openstaan voor binnenlands toerisme en lokaal kopen. We moeten daar als regio meer op inzetten. Via het toerisme moeten we de link leggen naar de lokale economie. Dat kan meer werkgelegenheid creëren. Daarom moeten lokale besturen er meer voor zorgen dat hun gemeente een aantrekkelijke plek is.' Ook hieraan koppelt De Knop voorwaarden voor Vlaanderen. 'De regelgeving moet eenvoudiger en de drempels om te ondernemen moeten worden weggewerkt. Nu moeten ondernemers te vaak rekening houden met een onnodig complexe wetgeving die het ondernemerschap remt.'

De Knop beschouwt haar missie aan het eind van deze legislatuur als geslaagd indien er vanuit Vlaanderen meer middelen naar de lokale besturen stromen om die regierol te kunnen opnemen en als de regelgeving wordt vereenvoudigd. Ze hoopt ook de naam van haar werkgroep binnen het Toekomstforum uit te kunnen breiden met toerisme.

Belpoperfgoed in de Rand

Het Beverly Hills van de Belgische popmuziek

Omdat hij zelf niet op tournee kon, stippelde hij tijdens de lockdown, samen met zijn kompaan Jimmy Dewit, wandelingen en fietstochten uit langs belpopmonumenten. Het Beverly Hills van de Belgische popmuziek. Zo noemt Jan Delvaux de Noordrand. Hoog tijd voor een verkenning.

TEKST Tom Peeters • FOTO Filip Claessens

We staan met ons stalen ros op de Steenweg in het centrum van Asse. Dat deze veeleer doordeweekse provinciebaan met sterk verstedelijkte winkerkern een stuk Belpopgeschiedenis herbergt, is niet zo bekend. Aan proefwinkel en lunchhuis Smaakmarkt scannen we een eerste QR-code in. Meteen krijgen we een korte video te zien die meegeeft dat hier de Crazy Pub lag die door Raymond van het Groenewoud bezongen werd op zijn doorbraakalbum *Nooit Meer Drinken*. 'Een zot café met een bedenkelijke reputatie en een uitbaatster met een imposante boezem', horen we Belpopkenner Jan Delvaux vertellen.

Meester Van Backlé

In wat nu een optiek is, bevond zich ooit platenwinkel Poketino, vernemen we aan de overkant van de baan. Een van de trouwste passanten was wijlen meester Jo Van Backlé, die in zijn hoedanigheid van gerechtsdeurwaarder jarenlang de BRT Top 30 samenstelde. Zijn methode om platenzaken op te bellen was omstreken. Sommige winkeliers kregen hem nooit aan de lijn en ook in Asse bleven zijn bezoekjes beperkt tot de vitrine. Delvaux: 'Hij kwam alleen kijken welke platen er in de etalage lagen.'

Intussen staan we op de Markt aan het standbeeld van de hopduvel, een ontwerp van Assenaar Wilfried Van den Broeck. Vader Eugeen blijkt de geestelijke vader van de gelijknamige feesten, zoon Joost drumde ooit nog bij De Mens, die in hun begindagen repeteerden in het atelier waar de mascotte van de Hopduvelfeesten gemaakt werd. Zanger Frank Vander Linden woont tegenwoordig in Asbeek, waar we straks passeren, maar niet voor we eerst een van de hoogste punten van Vlaanderen bereiken.

Reisbureau

Ooit stond daar de 65 meter hoge zendmast van Radio Maeva, begin jaren 1980 zowat de populairste Vlaamse vrije radio, en de belangrijkste van de zeven (!) 'lokale radio's' in Asse. 'De naam komt van een reisbureau dat die naam niet meer nodig had', vernemen we, net als het feit dat de zendinstallatie in totaal 28 keer in beslag werd genomen, goed voor een plek in het Guinness Book of Records. Het zijn het soort weetjes waarmee ook de *Belpop Bonanza*-theatershows van Delvaux en Dewit gestoffeerd zijn. Alleen komt alles hier wat dichterbij. Er worden connecties gelegd tussen lokale en nationale helden, familiechronieken uitgedroefd en liedjes, die uitgegroeid zijn tot erfgoed, krijgen een gezicht, soms ook een adres.

KMO'tje

'Een typisch corona-initiatief', noemt Delvaux de Belpopwandelingen. In 2020 zou hij

normaal opnieuw begonnen zijn aan een reeks theatervoorstellingen over de Belgische popmuziek, dit keer over (en in) specifieke gemeenten. Maar plots viel alles stil. 'In het kader van een show of een panelgesprek hadden we weleens een wandeling uitgestippeld. Omdat wandelen en fietsen ineens het enige was wat nog kon, hebben we tussen april en juli 2020 aan de lopende band routes

'Was iedereen vroeger fier op de wielrenner uit zijn dorp, dan zijn we dat straks op de popmuzikant.'

gemaakt. Het kon snel, koste niet veel en de gemeentebesturen waren enthousiast. Er bleef niets anders over om hun vakantiebudget voor evenementen aan te spenderen en tegelijk konden ze reclame maken voor hun muzikaal erfgoed. Zelf konden we moeilijk nee zeggen, want we wisten niet wanneer we terug mochten optreden. In totaal hebben we een dikke 400 videofilmpjes gedraaid, 10 à 15 per route. Plots waren we een KMO'tje.'

Het resultaat: 36 wandelingen (en/of fiets-tochten) over heel Vlaanderen, waarvan drie in de Rand: Asse, Dilbeek en Vilvoorde. Straks komt ook Wemmel er nog bij. Een gebrek aan verhalen is er volgens Delvaux nooit geweest. 'Elke stad of gemeente had wel zijn feestzaal, lokale radio en/of festival, en meestal ook zijn lokale Jan Delvaux, iemand die de lokale muzieksce­ne door en door kent. Dat was belangrijk om bepaalde locaties te traceren. In Asse hadden we zelfs een heel comité dat ons via mail informatie bezorgde. *The wisdom of crowds*, weet je wel.'

De juiste cafés

'Ik probeerde muzikanten toe te wijzen aan de plek waar ze het langst hebben gewoond of het meest zichtbaar zijn geweest. Ook al zat

Raymond veel op café in Wemmel, hij woonde wel in Asse.' In deelgemeente Krokegem, zo blijkt na wat research. Omdat het bordje met de QR-code verdwenen is, zit er niets anders op dan aan te bellen op het bewuste adres: 'Raymond heeft hier gewoond!', klinkt het. 'En hier heeft hij *Meisjes* geschreven!'

Delvaux is categoriek: 'Als je ziet welke nummers hier in de streek zijn geboren, welke artiesten er zijn komen wonen, omdat het dicht bij Brussel maar toch landelijk is, dan kan je haast niet anders dan besluiten dat de Noordrand het Beverly Hills van de Belgische popmuziek is. Het Amerikaans Theater was vlakbij, je had er de juiste cafés, én Hans Kusters, de Beverly Hills-figuur bij uitstek, die ze allemaal heeft ontdekt.'

'Het leukst wordt het wanneer je meerdere wandelingen doet en er, zoals in een film, onderlinge verbanden ontstaan. Zo groeit Joost Van Den Broeck op in Asse, maar woont hij in Dilbeek. Op een dag vraagt zijn buurvrouw of ze haar zoon even langs mag sturen. Van Den Broeck besluit dat er in de zoon geen drumtalent te bespeuren valt. Dries Van Dijck drumt nu bij Black Box Revelation.'

'Waren tien jaar geleden oude molens de trekpleister op de Open Monumentendag en zijn dat nu brouwerijen, dan staat over tien jaar het erfgoed van onze popmuziek centraal. Was iedereen vroeger fier op de wielrenner uit zijn dorp, dan zijn we dat straks op de popmuzikant', besluit Delvaux, die belooft dat alle bordjes met QR-code nog voor de zomer worden nagekeken. Ook van plan om te gaan stappen of wandelen? Zorg er dan zeker voor dat de batterij van je smartphone volledig is opgeladen, want de video's slurpen energie.

 Wandel- en fietstochten en data van de *Belpop Bonanza*-najaarsshows in de Rand vind je op www.belpopbonanza.be

Still Standing

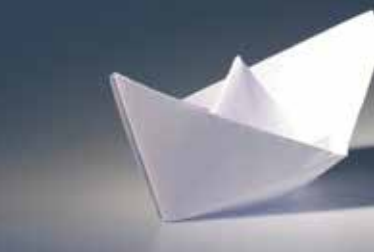
De storm corona, zoals we de pandemie in RandKrant noemden, kwam als een verrassing. Ze raasde door onze levens. Ze liet een stil spoor achter. Oorverdovend stil zelfs voor de cultuur. Tot onze grote spijt gingen maanden voorbij zonder cultuurkalender in onze nummers.

Muziek, ontmoetingen, reflecties, verbeelding, communicatie, inspiratie – de lijst is veel langer – bleken voor velen dan toch vitaal. Intussen lijkt de wind weer wat te keren. We mogen opnieuw hardop dromen over die gedeelde momenten.

RandKrant wil de boot van de nieuwe voorstellingen, activiteiten en festivals niet missen.

Vanaf juni plannen we een onlinekalender met informatie over wat er tijdens de zomermaanden in de Rand te gebeuren staat. Met een zuiderse, hoopvolle bries in de zeilen.

TEKST Ingrid Laporte

Volg onze regelmatig aangevulde kalender: www.randkrant.be of contacteer ons om activiteiten toe te voegen: randkrant@derand.be

Zien fietsen doet fietsen

Onze regio slijt dicht. Met eindeloze slierten geparkeerde auto's, waartussen kwalijk dampende files door onze woonkernen kruipen. De auto wordt alsmaar minder mobiel. En dus is het zoeken naar andere opties. Zoals de fiets, die steeds vaker de auto voorbijsteekt. Letterlijk en figuurlijk.

TEKST Jan Haeveerans • FOTO Filip Claessens

Een klimaat- en mensvriendelijk vervoermiddel dat geen schadelijke stoffen uitstoot, nauwelijks hinder of gevaar veroorzaakt, weinig plaats inneemt, en waarmee je je toch snel en gemakkelijk verplaatst... Dat zouden we eens moeten uitvinden! Als het al niet bestond: de fiets.

'Voor onze regio biedt de fiets geweldige mogelijkheden', zegt Dirk Dedoncker, bestuurder van A2Bmobility (a2bmobility.be) uit Halle. Want terwijl het autoverkeer zich hopeloos vastrijdt, bol je daar op twee wielen fluitend langs. Meer en meer mensen wagen dan ook de overstap. Dirk Dedoncker: 'Meer dan tien jaar geleden, toen ik nog in Brussel werkte, begon ik steeds vaker naar kantoor te fietsen. Het eerste stuk, langs het kanaal, viel nog mee, maar daarna werd het behoorlijk hallucinant. Je reed als fietser helemaal alleen te midden van een eindeloze massa auto's. Geleidelijk aan is dat veranderd. Langzaam in het begin, spectaculair de laatste jaren. Het is de illustratie van wat in het Engels *build it and they will come* wordt genoemd: leg de infrastructuur aan en de gebruikers zullen volgen. In dit geval de fietsers. Steeds meer. Maar het principe geldt evenzeer voor auto's. Voorzie extra rijstroken en je zult meer autoverkeer aantrekken. Het verschil is dat je met infrastructuur voor auto's de mobiliteitsproblemen groter maakt, terwijl je met fietsinfrastructuur problemen oplost.'

Nog veel potentieel

'Het voordeel van de fiets is dat je voor eenzelfde mobiliteit acht à tien keer minder plaats nodig hebt. Een auto is eigenlijk een soort salon op de weg: hij neemt zo'n twintig vierkante meter in. Voor een fiets is dat twee à drie vierkante meter. Bovendien ben je in deze regio vaak sneller met de fiets. Vanuit Halle sta je in een goed half uur in Brussel, met de auto lukt je dat zelden. Op de kanaalroute tel je nu dan ook duizenden fietsers per dag, tegenover enkele tientallen vroeger. De opkomst van de elektrische fiets heeft niet alleen gezorgd voor meer gebruiksgemak en tijds winst, het heeft ook de actieradius drastisch uitgebreid van maximaal 10 km vroeger tot 20, zelfs 30 km nu. Bedrijven beginnen te beseffen dat hun parkings veel geld kosten en schaarse, dure ruimte innemen. Daarom breiden ze hun fietsstallingen uit, en die worden ook steeds meer gebruikt. De fiets heeft dus nog veel potentieel en gaat nog groeien. In Halle hield de Fietsersbond in 2015 en 2018 een fietstelweek op exact dezelfde locaties op hetzelfde tijdstip. Resultaat: in drie jaar tijd was het aantal fietsers met 30% toegenomen.'

Het wilde westen

Wie al eens door onze streek rondpeddelt, weet echter dat er nog veel werk aan de winkel is. Fietspaden zijn dikwijls veel te smal, de 'moordstrookjes' langs drukke gewestwegen, een

wegdek vol scheuren, gaten en verzakkingen, kruispunten waar je best een schietgebedje prevelt voor je oversteekt,... De fietser wordt nog te vaak aan zijn of haar lot overgelaten.

Dedoncker: 'Vlaams-Brabant lijkt soms een provincie met twee snelheden. Het oosten, in het arrondissement Leuven, heeft meer en betere infrastructuur en dus ook meer fietsers, de Vlaamse Rand blijft achter.' Om een en ander op korte termijn te verbeteren, kwam Dedoncker onlangs in het vakblad *De Verkeersspecialist* met een voorstel: 'De Vlaamse overheid heeft de laat-

'In Nederland geeft de provincie Utrecht meer uit aan fietsinfrastructuur dan wij in heel Vlaanderen.'

ste jaren sterk ingezet op fietssnelwegen. En dat is goed, maar net als de 'gewone' snelwegen vormen ze geen fijnmazig netwerk. Daarom kwam er twintig jaar geleden ook een bovenlokaal functioneel fietsroutenetwerk (BFF), gewestwegen voor de fietsers, zeg maar. Probleem: de realisatie van dat netwerk verloopt heel traag. Tegen het huidige tempo zal het vijftig jaar duren om het te voltooien, zo berekende het Rekenhof.'

'Intussen wordt het lokale niveau stiefmoederlijk behandeld, en dat is voor de fiets net het

belangrijkste niveau. De helft van onze verplaatsingen zijn immers korter dan 5 km; 70% van de Vlamingen nemen daar de auto voor. Als je alle lokale attractiepolen zou verbinden met veilige fietspaden, fietsstraten, fietszones en trage wegen, dan ga je veel meer mensen overtuigen om veel vaker de fiets te gebruiken. Op die manier kun je al in tien jaar tijd goede lokale netwerken opbouwen, en als je die onderling verbindt, heb je meteen een fijnmazig functioneel fietsnetwerk. Zo kun je in korte tijd een enorme sprong maken. En eens de beweging is ingezet, krijg je een sneeuwbal effect. Zien fietsen, doet fietsen. En meer fietsen wordt dan een automatisme. Als mensen het vaker doen, gaan ze er immers de voordelen van ervaren en verlagen de drempels.'

Hollanders ver voorop

De uitdaging om zo'n lokaal functioneel netwerk of LFF te realiseren, ligt volgens Dedoncker bij de financiering. 'Gemeenten hebben er niet altijd voldoende middelen voor, het gewone onderhoud van fietspaden is vaak al moeilijk. Gelukkig heeft de Vlaamse overheid met het Kopenhagenplan 150 miljoen euro extra vrijgemaakt voor fietspaden. Dat is positief, maar in vergelijking met wat aan auto-infrastructuur wordt uitgegeven nog steeds weinig. Terwijl je moet durven te investeren in voorzieningen voor de fietsers, want dat loont. In Nederland gaf de pro-

vincie Utrecht een aantal jaar geleden meer uit aan fietsinfrastructuur dan heel Vlaanderen, en daar liggen ze sowieso al dertig jaar voor op ons.'

Een extra moeilijkheid voor onze regio is dat we met verschillende gewesten zitten. 'Brussel is een beetje een eiland, er is te weinig overleg. Met de Fietsersbond van Halle, Beersel en Sint-Pieters-Leeuw hebben we een aantal jaren geleden een kanaalrouteplan opgesteld, waarin we ook de knelpunten in Brussel hadden opgelijst, maar daar is toen in Brussel weinig mee gedaan. En dus hebben we daar binnenkort een mooie fietsnelweg... tot aan de grens van Brussel. Maar het moet gezegd: vandaag is Brussel binnen Brussel goed bezig. Vroeger liep de hoofdstad ver achter op Vlaanderen, maar nu is het de grote stimulator voor het fietsverkeer. En we mogen niet vergeten dat we ook grenzen aan Wallonië, waar de situatie voor de fietser nog erger is. Dat maakt het er in onze regio allemaal niet eenvoudiger op.'

Parkeerplaatsen of fietspaden

Over de combinatie van fiets en openbaar vervoer is Dedoncker minder hoopvol gestemd. 'De fiets meenemen op de trein of de bus moet een stuk makkelijker worden. Logistiek niet simpel, maar veel voorbeelden uit het buitenland tonen dat het kan. Soms zelfs zonder extra bij te betalen. Maar hier blijft het moeilijk. De vervoerregio is van plan om aan een aantal mobi-

punten (hoppin) deelfietsen te voorzien, maar ik betwijfel of dat gaat aanslaan. Wat er zeker nodig is, zijn voldoende kwalitatieve en bewaakte fietsstallingen aan de stations. Een tijdje geleden bouwde de NMBS die dienstverlening af. Dat is het omgekeerde van wat er moet gebeuren, want heel wat mensen haken af als hun fiets aan het station wordt gestolen. Veel mensen durven er hun elektrische fiets niet achter te laten omdat dat toch een dure investering is.'

Dedoncker is een groot voorstander van wat hij 'honingmaatregelen' noemt: positieve ingrepen die de situatie voor de fietser verbeteren en mensen stimuleren om op de fiets te stappen. Maar soms zijn er ook 'azijnmaatregelen' nodig, die op weerstand stuiten. 'Bekendste en belangrijkste voorbeeld, waar politici voor terugschrikken, is parkeerruimte voor auto's omvormen. Vroeger, toen de mensen nog met paarden reden, lieten ze die 's nachts toch ook niet op de straat achter? En nu staan daar dus massa's auto's ruimte in te nemen die je veel nuttiger zou kunnen gebruiken voor bijvoorbeeld fietspaden, meer groen of busbanen. In Halle bijvoorbeeld verhindert een parkeerstrook op de Nijvelsesteenweg de aanleg van een mooi breed fietspad en voetpad tussen het Hallerbos en het centrum van de stad. Het is even wennen aan het feit dat Koning Auto ruimte moet inleveren, maar de winst die we daarmee als gemeenschap kunnen maken, is meer dan de moeite waard.'

Gabriella en
Aleksandar
Pavurdzhiev

‘Zeg nooit nooit’

Met die woorden maken Gabriella en Aleksandar Pavurdzhiev duidelijk dat het nooit hun plan was om naar België te komen. Tot hun dochter Tsveti haar oog op de Brussels International Ballet School liet vallen.

TEKST Nathalie Dirix • FOTO Filip Claessens

DE FAVORIETEN VAN...

Favoriete plek in Bulgarije

Albena aan de Zwarte Zee.

Favoriet gerecht

Moussaka.

Mooiste herinnering

Ons huwelijksfeest.

Ongeveer vier jaar geleden schreef Tsveti Pavurdzhiev zich in de bekende balletschool in Brussel in. Vastberaden was ze om hier haar talenten als ballerina verder te ontplooiën. Samen met haar moeder verhuisde ze naar Overijse. Enkele maanden later volgde haar vader. ‘We gaven beide heel wat op. Ik had een goede baan in Sofia. Mijn man ook. Maar eerlijk gezegd, het was een van de beste beslissingen die we hebben genomen’, zegt Gabriella. Het enthousiasme in haar stem doet vermoeden dat *expeditie België* een meevaller werd.

Bulgaarse Bourgondiërs

Was de aanpassing aan onze Belgische cultuur moeilijk? ‘Eigenlijk niet. De Bourgondische levensstijl bevalt ons. Net als in België houden de mensen in Bulgarije ervan om het leven te vieren. Een aperitiefje drinken, lekker eten, samen aan tafel blijven nagenieten, voor ons is dat allemaal heel herkenbaar. We voelden ons snel thuis. Het heeft niet lang geduurd of ook wij hadden de smaak van een bruine Leffe, Duvel of Tripel Karmeliet te pakken’, lacht Gabriella. Aleksandar voegt

DE ‘Sag niemals nie’

Mit diesen Worten machen Gabriella und Aleksandar Pavurdzhiev deutlich, dass es nie ihr Plan war, nach Belgien zu kommen. Bis sich ihre Tochter Tsveti vor vier Jahren an der Brussels International Ballet School einschrieb und sie ihr nach Belgien folgten. ‘Wir haben beide eine Menge aufgegeben. Einen guten Job und ein gutes Leben in Sofia. Aber ehrlich gesagt, war es eine der besten Entscheidungen, die wir je getroffen haben. Der burgundische Lebensstil gefällt uns. Genau wie in Belgien feiern die Menschen in Bulgarien gerne das Leben. Einen Aperitif trinken, lecker essen, den Feierabend gemeinsam bei Tisch genießen, das ist uns alles sehr vertraut. Wir haben uns schnell zu Hause gefühlt. Es hat nicht lange gedauert, bis wir auch auf den Geschmack von braunem Leffe, Duvel oder Tripel Karmeliet gekommen sind.’

eraan toe dat Nederlands leren een evidentie was, maar geen sinecure. Het vroeg heel wat discipline en doorzettingsvermogen om die nieuwe taal onder de knie te krijgen. ‘Enkele maanden na onze aankomst schreven we ons in bij CVO Crescendo Tervuren. Twee keer per week gaan we naar de Nederlandse les. Nu met corona krijgen we al een hele tijd online les. We begrijpen dat het zo moet, maar hopen toch dat we binnenkort de andere cursisten opnieuw kunnen ontmoeten. Ook voor onze dochter is het moeilijk. Al maanden zijn er geen optredens meer. En laat dat nu net de inzet zijn van al de inspanningen en opofferingen die ze als ballerina doet. Dat we het hoofdstuk corona maar snel kunnen afsluiten.’

Van stadsmens naar bioboer

Vandaag werken Gabriella en Aleksandar in de bioboerderij van de familie Fluyt in Overijse. Ze kweken er een heel assortiment van groenten. Met trots praten ze over hun tomaten, komkommers, paprika's, snijbonen, bloemkool, venkel. ‘Dit is een hele omwenteling voor ons. In Bulgarije leefden we in de hoofdstad Sofia. Wat een verschil met het plattelandleven dat we nu leiden. Hoewel we van 's morgens tot 's avonds in de weer zijn, werden we veel rustiger. Het heeft ons gelukkiger gemaakt.’ Gabriella knikt instemmend. ‘De familie Fluyt heeft een doorslaggevende rol gespeeld in onze integratie. We werken niet alleen samen, we zijn ook vrienden geworden. Die vriendschap is goud waard. Net zoals de prachtige natuur die ons hier omringt. Regelmatig zien we herten of reeën in onze tuin. Dat maakt ons blij. Wij willen hier niet meer weg.’

Twee puzzelstukjes

Is er een Bulgaarse gewoonte waarmee ze iets hebben? ‘Wanneer de lente in de lucht hangt, hebben wij de gewoonte een wit-rode armband te dragen. Hang je die bij de eerste bloesem die je ziet, dan mag je erop rekenen dat je een gezond en vruchtbaar jaar zult hebben’, zegt Aleksandar. Gabriella vult aan: ‘Wat me opvalt, is dat er in België met Pasen vooral chocolade eieren worden gegeten. In Bulgarije kennen we die traditie niet. Met Pasen eten we rozijnenbrood en gekookte eieren die we een speciaal kleurtje geven.’ Het valt op hoe deze twee mensen een koppel vormen dat elkaar moeiteloos aanvult. Zou hun relatie het geheim zijn achter hun vlotte transitie naar een Belgische levensstijl? ‘Je moet elkaar vooral steunen. Wij hebben het geluk dat we elkaar goed aanvullen. Al 24 jaar voelt het alsof we twee puzzelstukjes zijn die in elkaar passen. Wat het leven ons ook nog mag brengen, samen gaan we ertegenaan’, besluit Aleksandar.